

ARAD-I KÖZLÖNY

52. évfolyam, 53. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szombat, 1937. március 6.

Elvek margójára

Uj, tisztult hang szólalt meg abban a vitában a Vásárhelyi János cluj-i református püspök hangján, amely Makkai Sándor volt tisztségbeli elődjének egyik cikke körül csapott fel váratlan hangossággal a magyar sajtóban. Makkai Sándor, mint ismeretes, a kisebbségi sorsról irt magasnívóju fejtegetést egy speciális kisebbségpolitikai és kisebbség-ethikai kérdésekkel foglalkozó folyóiratba és cikkében annak a meggyőződésének adott világos kifejezést, hogy a kisebbségi népek számára az élet lehetősége amál kevésbé valószínű, minél inkább érvényre jut a nemzeti eszme kizárólagos és minden más szempontot mellőző dik-tandója. Az abszolút történetbölcséleti alapon megírt cikk a napisajtó visszhangjában természetesen sokkal hangosabb és populárisabb értelmezésre talált, semmint a Makkai állításainak igazsága és tisztult történet-ethikai megállapításai igényelheték volna, hiszen köz-tudomásu, hogy másképen reagálnak egyes tudományos megállapításokra a szélesrétegű néptömegek és másképen a szakemberek. Vásárhelyi János református püspök, mint Makkai utóda, idején szólalt meg kisebbségi közéletünk élén, hogy a félreértéseket eloszlassa, a homályban egyszerű szavainak világosságával tiszta látóhatárt teremtsen és amidőn megadja az igazságnak, ami az igazságot illeti, ugyanakkor elégtételt szolgáltatson Makkainak is, a félreértésekért, jóhiszemű félremagyarázások miatt.

Vásárhelyi János püspök szavait tolmácsolva országunk egész reformátusságának meggyőződését fejezzük ki, amidőn megállapítjuk, hogy Makkai Sándor, az ittlő magyarság kulturájának ezt az abszolút elvi magaslatokon működő reprezentánsát, senki sem illethette sem eddig, sem a jövőben oly váddal, amely komolyan elérhetné őt. Nem lehet a mindennapi politikai élet gyakorlati szempontjain keresztül tenni vitássá Makkainak azt az állítását, hogy igen nagy veszedelmet jelent minden kisebbségi sorsban élő népre, ha a nemzeti kizárólagosság és türelmetlenség elve akadálytalanul érvényesülhet felette, mert hiszen ez a nemzeti kizárólagosság természetesen a nálánál kisebb népek létezésének erkölcsi és anyagi feltételeit kívánja megsemmisíteni. Vásárhelyi János püspök megfogalmazásában, a tömegek nyelvén, ez azt jelenti, hogy a fajszereket határtalan, ethikai kereteket elismerni nem hajlandó áramlata a fajvédelem eszméjét fölébe rendeli az emberszeretet és az állampolgári védelem erkölcsi és állampolitikai normáinak is. Mi lenne a világból, — kérdi joggal Vásárhelyi János püspök —, ha a nemzeti eszme ilyen érvényesülési formája végül is odavezethetne, hogy az erősebb nemzetek addig faragják, olvasztják a kisebbeket, míg nem maradna az egész föld kerekészen több, mint két nemzet, két faj és akkor Kain agyonverhetné újra Ábelt? A nemzetközi keresztény valláserkölcst azt vallja, hogy Isten nem egymás farkasává, hanem egymás testvérévé teremtette az embert. Vallom — állítja Vásárhelyi János püspök, — hogy a népekre végzetes szerencsétlenséget jelent az emberszeretet, a krisztusi jóság, a megértés és a megbocsátás eszméinek következetes elhanyagolása a nacionalizmus eszméinek csak bizonyos határon belül jogos és szép eszményeivel szemben. Csodálatos módon ugyanazt fogalmazza meg a püspök

Uj törvényjavaslat szerint:

75 százaléokban román nemzetiségű alkalmazottakat kell foglalkoztatnia minden vállalatnak

— **Megszigorítják a nemzeti munka védeleméről szóló törvényt —
Megfosztják állampolgárságuktól a törvény ellen vétőket
Kiküszöbölik a politikát a közhivatalokból**

Bucuresti-ből jelentik: A Lupta értesülése szerint

Tătărescu kormányelnök személyesen dolgozik egy olyan törvényjavaslaton, amely felhatalmazza a belügy-, igazság- és vállalkozási miniszteriumokat, hogy azon tisztviselőiket, akiket hivatali kötelességüktől való eltérésben bűnösnek találják, nyugdíjaztathassák.

Az új törvényjavaslatot még a jelenlegi ülés-szakban megszavaztatják és nyomban életbe léptetik. A kormánynak az a szándéka, hogy a közalkalmazottak tevékenységét befolyásoló politikai hatásokat kiküszöbölje. Hasonló törvényt szavaztak meg Franciaországban, Németországban és Angliában is.

A Vitorul „A közrend védelmét szolgáló pacifikáló és építő kezdeményezés” címmel vezércikket irt, amelyben a következőket fejtette ki a cikkíró: A kormány rendfenntartó intézkedéseinek végrehajtása folyamatban van. Az intézkedéseknek alkalmazása a legnagyobb csendben és rendben történik és min-

dent elkövetnek, hogy a kitűzött célt elérjék, amit az ország öntudatos közvéleménye elvár. Az intézkedések kettős célt szolgálnak: első-sorban pacifizálják a hangulatot és megrend-szabályoznak bizonyos szellemet, amit csakis békés légkörben lehet elosztani. Az egyetem-ek és diákokthonok bezárása, valamint a diákoknak a politikai pártokban történő részvételtől való eltiltása, nem megtorlás jellegű, hanem a cél, a purifikálás és egészségesebb légkör elérése az egyetemi életben. Ugyanekkor intézkedés történt, hogy a klérus tagjait megakadályozzák az erőszakos cselekedetekben való részvételtől. Ennek a rendelkezésnek is az a célja, hogy helyreállítsa az ország leki békéjét és elsősorban az egyház tekintélyét szolgálja. Ezekkel egyszerre

a kormány egész sorozat építő jellegű intézkedést alkalmaz, főképpen az ifjúság elhelyezkedésének szolgálatában.

A cikkíró végül is elismerő hangon nyilatkozik a kormány intézkedéseiről.

Roszábra fordult Bratu rektor állapota

Az igazságügyi miniszterium már kézhez vette az első ugynevezett heti jelentéseket, amelyeket a igazságügyminiszterium intézkedése folytán az ország 12 itélőtáblájának fő-ügyészei kötelesek betérjeszteni. Ezek a jelentések a rendfenntartó intézkedésekre vonatkoznak. Függetlenül a heti jelentésektől a miniszterium részletes, adatokban bővelkedő jelentést vett kézhez a báciai zavargásoktól. Ezt a jelentést az illetékes táblai főügyész készítette el.

A fővárosból elutazó diákok utolsó csoportja egyébként ma hagyta el Bucuresti-t. Az esti órákig valamennyi főiskolai hallgató elutazott Bucuresti-ből.

Iasi-ből jelentik: Az orvosok jelentése szerint

Bratu Traian rektor állapota váratlanul roszábra fordult.

Tegnap este még 37.2 fok volt a beteg hőmérséklete, nyugtalan éjszaka után azonban pénteken reggel 39.2 fokra emelkedett a láz. Az orvosok rendelkezésére minden látogatást beszüntettek és a kezelőorvosok konziliumra ültek össze. Dr. Tamaşescu egyetemi tanár a két Bucuresti-ből érkezett orvossal folytatott meg-

beszélés után kijelentette, hogy véleménye szerint a beteg állapotának roszábbodását a háton szenvedett mély sebesülés okozza.

A kereskedelmi és ipariügyi miniszteriumban bizottság dolgozik dr. Pop Valer miniszter elnöklétével a román nemzeti munka védelméről szóló új törvényjavaslat elkészítésén. Az új tervezet lényeges módosításokat tartalmaz a most érvényben lévő törvény megszigorítására. Így például megváltoztatják a jelenleg érvényben lévő törvény által előírt alkalmazási arányszámot is, amellyel a román állampolgárok alkalmazását teszik kötelezővé. A módosítás értelmében minden kereskedelmi és ipari vállalatot köteleznek, hogy 75 százalékos arányban fajiilag román származásu (origina etnica românească) személyzetet alkalmazzon. A most kidolgozás alatt álló tervezet megváltoztatja és megszigorítja a törvény megsértőj ellen alkalmazandó megtorlásokat. Egyéb rendelkezések között, amelyek büntetéseket írnak elő, kimondja a készülő törvény, hogy azon vállalatok vezetői, akik visszaeső módon eltérnek a törvény alkalmazásától és a végrehajtási utasítást nem veszik figyelembe, elveszítik román állampolgárságukat. A hírt a Lupta közli.

az egyház kifejezéseivel, aminek lamandi kultuszminiszter csak a minapában adott kifejezést a parlamentben a papságnak a politikai életben vitt szerepét kommentáló termékeny vitában. Az eszmének ezen a salakvonatkoz-

soktól mentes magaslati síkján így találkozik az államélet ethikája az egyház örök normáival és így láthatjuk egymás mellett lamandi, Vásárhelyi és Makkai egymással azonos állításainak kölcsönös, sőt ugyanazon igazságát.

MA este 9 órakor „HERCULES” tea-estély az S. G. A. összes termeiben.

Ezerötszáz gazda üdvözölte táviratilag dr. Szász Pált, a GE elnökét

abból az alkalomból, hogy sikerrel vizsgáztak az egyesület tanfolyamán

Ciuc-ról jelentik: Az EGE, amely újjászervezése óta a mezőgazdasági többtermelés és a mezőgazdasági kultúra fejlesztése érdekében ország részünk magyar gazdatársadalmát mozgósította és egy táborba gyűjtötte a tél folyamán rendezett gazdasági tanfolyamaival, nagy hasznót hajtott a gazdaközönségnek, amely immár meghozta gyümölcsét s ezen keresztül az országnak is nagy szolgálatot tesz.

Amióta dr. Szász Pál, az EGE fáradhatatlan és buzgó elnöke munkára kész vezérkarával átvette a Gazdasági Egylet vezetését, új reménység és életkedv sarjadt ki a fáradt lelkében. Az egymástól szétszórta élő, magukra hagyott és elfelejtett gazdák rendíthetetlen hittel és meggyőződéssel sorakoztak a kibontott zászló alá, mert meg vannak győződve arról, hogy ha a lelkes vezérek munkáját támogatják, voltaképpen önmagukon segítenek és így az ország mezőgazdasági fejlődését mozdítják elő.

Ciuc-megyében, Lazarea községben a múlt hó végén zárult le a kétételes gazdasági tanfolyam, amelyen 1500 székely kisgazda vett részt. Minden előadás zsúfolt teremben folyt le és a záróünnepségen a kisgazdák nemcsak az előadók áldozatkészségét köszönték meg hálás

A Dunába dobta barátját egy bot miatt egy budapesti kisfiú

Budapestről jelentik: A Batthyány-téren, a Duna-rakparton pénteken délután gyermekek játszadoztak. Tóth Lajos postás kisfia egy bot miatt összeverekedett egyik barátjával, aki a verekedés hevében a gyermeket a Duna vizébe dobta. A járőrök dermedten szemlélték a jelenetet, Fónó Katalin 16 éves diákány pedig letette iskola-táskáját, levette kabátját és a Dunába ugrott a gyermek megmentésére. Sikerült is elérnie és a partig uszott vele, ekkor azonban ereje elhagyta és már-már úgy látszott, hogy mindkét gyermek elmerül a Duna hullámai között, amikor arra hajtott Borhajós István szemétes-kocsis, aki levette a gyeplőt lovairól és azt a vízbe dobta. A gyermekek a gyeplőbe kapaszkodtak és a kocsis ennek segítségével kihúzta őket a vízből. Rövidesen kivonultak a mentők is, akik mindkettőjüket lakásukra szállították.

Ravasz szerelmes

Irta: EDMOND SEÉ

A bőséges és inyenc vacsora után a dohányzóban ültünk Paul Morasset, a házigazda, felesége, Geneviève és én. Beszélgetni kezdtünk, amikor bejött az inas és levelet nyújtott át Morassetnek. Barátom átfutotta a levelet, azután százfankost vett elő zsebéből, a borítékba csuszította és átadta feleségének:

— Talán te magad add oda ennek a szegény ördögnek.

— Ugyáltszik, téged akárki „megvághat” — csóválta fejét Geneviève és felállt.

— Hiszen tudod, miért teszem — mosolygott Morasset.

— Hogyne tudnám — felelt az asszony kedvesen és kiment.

— Persze, te is azt hiszed, hogy boldog-boldog-talan kifoszthat, — fordult hozzám Morasset — de tudd meg: megfogadtam, hogy soha embert el nem utasítok, aki segítségért fordul hozzám. Egyszer megiettem és az majdnem boldogságomba került. Várj csak, elmondom. Tudnod kell, hogy mikor apám meghalt, szép vagyont hagyott rám. Békésen, boldogan, önzően éldégttem belőle és nem igen törődtem mással, mint örömeimmel. Egy nap lakásomon vacsoráztam egy elragadó, fiatal hölgy társaságában, mikor becsengetnek és apám egykori üzlettársa jelentette be magát. Kellően vezettem be a szomszéd szobába és türelmetlenül hallgattam végig. Elmondotta, hogy a tőzsdén hirtelen veszteségek érték. Néhány napon belül megszorul: kihez fordulna, ha nem hozzám, akinek apjával egyitt szerezték a vagyonukat. Én azonban türelmetlen voltam, barátnóm a szomszéd szo-

szívvel, hanem szeretetüknek és ragaszkodásuknak adtak kifejezést az EGE elnökének, dr. Szász Pálnak is, akinek a tanfolyam bezárása alkalmával hálás szívvel az alábbi üdvözlő táviratot küldték:

„Gazdasági tanfolyamunk vizsgájára Lazarea községből összeült mintegy 1500 gazda nevében és megbízásából, mély tisztelettel üdvözlöm Nagyságodat s mondok hálás köszöne-

Magyar mérnök építi Izland narancsligeteinek melegítő csőhálózatát

Mihalovits Károly szabadalmát vásárolták meg az izlandiak 600 tervezet közül

Budapestről jelentik: Ki hitte volna néhány évvel ezelőtt, hogy a zord izlandi éghajlatban, a jeges északi szigeten a népek narancsligeteiről, délszaki növényekről és banán-erdőkről álmodoznak? Hogy komolyan foglalkoznak azzal a gondolattal: fel kellene használni a híres izlandi geizirek hővizét, amiket eddig csak az Izland szigetére tévedt utazók fényképeztek és bámultak, de amik nemskára eltűnnek a föld színéről, hogy erejüket, forróságukat a földalatti csőhálózatba közvetítve, Délolaszország éghajlatához illő belső meleggel lássák el az átfagyott sziget talaját.

Izland szigetének barátságatlanul hideg éghajlata az emberi ész és munka árán öt esztendőn belül egyszerűen eltűnik. És ott, ahol ma kopár sziklák és a fagytól kinzott törpe erdőségek vergődnek soványka életükkel a mindig hófelhős ég alatt, ma holnap narancs- és citromligetek pompáznak és az egész sziget fölött nehéz, meleg gőzpára áll majd. A jó izlandiak, akik ma még összes ruhatárukat egyszerre hordják a testükön, akkor mezítláb és egy ingben szüretelik a banánt vagy narancsot. Mndezt pedig egy szenzációs eszű magyar mérnöknek, Mihalovits Károlynak köszönhetik majd.

Az izlandi illetékes hatóságok tavaly júniusban pályázatot hirdettek egy hatvan kilométeres csőhálózat elkészítésére, amely a geiz-

ret fáradhatatlan és nemes munkájáért. Angli, birtokos”.

A köszönőlevelek és üdvözlő-táviratok legszébb bizonyítékai annak az érdemes munkának, amelyet az EGE a gazdatársadalom anyagi helyzetének segítése érdekében eddig megtett.

A lazarea-i tanfolyam bezárása után március elsején Ciuc-Simleu-n nyílt meg a gazdatanfolyam. Hatvan székely gazda vesz részt a fluneevelő-intézetben megnyílt tanfolyamon és ezért csak ennyi, mert több hallgatót nem lehetett felvenni. A tanfolyamon Atzél Ede, ismert közgazdász a tanfolyam célját és értékét magyarázta, majd Seyfried Ferenc gazdamérnök megkezdte az előadásokat.

zirek forróvizét a föld alatt a Requir völgyébe vezetné oly elosztással, hogy a völgy hőmérséklete a talajmeleg következtében legalább harminc fok átlagot mutasson. A pályázat majdnem lehetetlen feladatot rótt a világ mérnökeire. Izland kikötője, Reikjavik, egyszerre nagy forgalmat mutatott. Mindenfelől mérnökök és tudósok érkeztek a völgykatlan és a melegforrások tanulmányozására. Aztán egyszerre elcsendesült a nagy érdeklődés. A tudósok komoly munkához kezdtek. És néhány hónap múlva megszületett egy új magyar dicsőség, mint annyi más magyar eredmény a külföldön.

Hatszáz tervezet közül a legegyszerűbbnek, legolcsóbbnak és legjobbnek egy Londonban élő magyar mérnök: Mihalovits Károly tervét találták a felülbíráló hatóságok annál is inkább, mert Mihalovits gyakorlati példát is szolgáltatott tervének egészséges voltára. Egyik melegforrás környékén sikerült feltűrat citromfa-palántát életben tartania és növekedésre bírni.

Mihalovits Károly 1893-ben született Budapesten és a műegyetem elvégzése után külföldre került. Amerikában és Németországban tanult tovább, majd Londonban nősült és azóta ott él családjával együtt. Egyizben felajánlotta tervezetét a hajdúszoboszlói melegforrások gyakorlati felhasználására is. Ezt az ajánlatát azonban nem fogadták el.

bában várt rám, csak félfüllel hallgattam végig Jerôme Garnotel elbeszélését és az első ürüggyel, ami eszembe jutott, elutasítottam.

— Azután hónapok multak el. Már el is felejtettem Garnotel látogatását, mikor egy nap a külügyminisztériumba mentem meglátogatni Roubaud barátomat, akit éppen Gabnietfőnöknek neveztek ki. Nem fogadhatott azonnal, úgyhogy várószobájában foglaltam helyet. És ekkor megláttam a világ legbájosabb, legelragadóbb teremtségét, Roubaud titkárnőjét, aki ott gépelt a várószobában. Lenyűgözve bámultam rá, azután kihaszálva a várakozás idejét, beszélgetni kezdtünk. Mire otthagytam az épületet, örültem szerelmes voltam belé. Néhány nap múlva találkoztunk, azután újra és egy nap Geneviève, mert ő volt az, elmondta, hogy az apja több üzleti kaland után szép vagyont keresett a tőzsdén, ő maga nem szükségéből dolgozik, hanem azért, mert unja a tétlenséget. S végre megmondta a nevét is: Geneviève Garnotelnek hívták. Nem volt senki más, mint apám egykori üzlettársának leánya. Unszoltam, hogy legyen a feleségem és Geneviève megígérte, beszélni fog apjával.

— Másnap közölte velem, hogy apja kijelentette: soha nem fog beleegyezni ebbe a házasságba. Geneviève szemét könnyek fátyolozták el, mikor a választ meghozta nekem. Megnyugtattam, ne essen kétségbe, bízzék bennem. Én törni kezdtem a fejem, hogyan tehetném jóvá hibámat, amelyet apjával szemben elkövettem. Kitűnő ötletem támadt. Néhány nap múlva megvártam Garnotel lakása előtt. Tudtam, hogy két óra tájban megy el hazulról. Mikor meglátott, szemöldöke összerándult, alig akart szóba állni velem. Akkor elmondtam neki, hogy a tőzsdén spekuláltam, zavarba jutottam és ha néhány napon belül nem tudok eleget tenni kötelezettségeimnek, önkrementem. Ki-

hez fordulnék, ha nem apám egykori társához? „És éppen hozzám... hozzám fordul? — kérdezte Garnotel — ...no, jó. Senki se mondhasa, hogy én cserben hagytam barátom egyetlen fiát. Jöjjön.”

— Felsiettem hozzá és megállapodtunk kamatokban és részletekben. Ilyen módon alkalman volt ismét elmenni Garontelékhez. Egy hét múlva megjelentem az első részlettel, egy újabb hét múlva a másikkal. És így tovább. Minden alkalommal beszélünk néhány szót, Garnotel jakásán felengedett, egyre jobban megbarátkoztunk és amikor az utolsó felítési részletet hoztam el neki, ottartott ebédem. Most már nyert ügyem volt. És amikor a Garnotelől kapott összeg utolsó részletét kifizettem, megkértem tőle Geneviève kezét. Nem habozott so- káig.

— Látod, ezért fogadtam meg, hogy soha senkit sem utasítok el, aki segítségért fordul hozzám. Mondanom sem kell, hogy nem volt szükségem arra a pénzre, amit Garnotelől kaptam. De rájöttem, az egyetlen mód, hogy kiengeszteljem, hogy ugyanolyan megalázó helyzetbe hozzam magam előtte, mint amilyen megalázó helyzetben ő volt egyszer előttem és megadom neki az elégtételt, hogy mig én cserbenhagytam, ő megsegített. A csatát pedig megnyertem!

CORSO: 3, 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$ órakor
Telefon: 5-65

SHIRLEY TEMPLE:

SZEGÉNY KIS GAZDAG LÁNY

Ilyen elragadó bájos még egy szerepben sem volt. Partnereit, nézőt, gyermekeket, felnőtteket kedvesebb-nél-kedvesebb jeleneteivel tökéletesen meghódította. Zene, tánc és ének számai csodálatosak. Partnerei: Alice Fay, Gloria Stuart, Jack Haley, Michael Whalen.

Kommunista asszonyok

véres harca a rendőrtisztviselőkkel
Istanbulban

Istanbulból jelentik: A város egyik külső negyedében ma három rendőrtisztviselő házkutatást akart tartani három arméniai asszonyonál. Az asszonyok, amikor tudomást szereztek a rendőrtisztviselők szándékáról, késekkel támadtak a férfiakra és véres harc folyt le a lakásban. Amikor az asszonyok látták, hogy a rendőrtisztviselők kerekednek felül, felgyújtották a házat. A véres küzdelem során egy rendőrtisztviselő súlyosan megsebesült, egy asszony pedig olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kórházba szállítása közben belehalt sebeibe. A lapok vezető helyen foglalkoznak az eseménnyel és megállapítják, hogy az asszonyok a szovjettel voltak összeköttetésben és a házuktól alig néhány méternyire elhúzódó Ankara—Istanbul közötti vasútvonal ellen tervezték merényletet. Azt hiszik, hogy főúri személyeket szállító vonatokat akartak levegőbe röptetni. Az égő házból különben leveleket sikerült kimenteni, amelyből megállapították, hogy az asszonyok el akartak szökni az országból. Két pokolgépet és bombákat is találtak. A vizsgálat folyik.

Árvizveszedelem Magyarországon

Budapestről jelentik: Az ország különböző területein még mindig nem csökkent az árvizveszedelem. Jászberény közelében a Zagyva kilépett a medréből és a víz mintegy 16 ezer holdnyi területet öntött el. A tanyákon eddig 32 ház és Jászberényben 14 ház dőlt össze. Miskolci jelentések szerint a Sajó áradata már elmúlóban van. A folyó völgyében azonban igen nagy területeket öntött el a víz, mert a tulajdonképpeni áradás csüörtökről péntekre virradó éjszaka érkezett el Miskolc környékére. A közelben levő Csorna-telepen éjnek idején lepte meg a lakosságot az áradás, amely elöntötte az uccákat. A lakóházak legtöbbszörből csőlnakkal kellett kimenteni a veszélyeztetett helyzetbe kerülteket. Kecskemétre érkezett jelentések szerint a külső városrészekben negyvenre emelkedett a beomlott házak száma. A magyar földművelésügyi minisztérium vizraizi osztályának jelentése szerint a helyzet most már javult és az árvizveszedelem mindenütt enyhülni fog, mert a Tisza már nem árad.

A dunavölgyi fősatorna két helyen áttörte a gátat és Kísszentmiklós környékén nyolcezer hold területet öntött el. Az utak víz alatt állanak, a tanyákat pedig a víz elzárja a külvilágtól. Négy tanyai ház bedőlt. A Gláz-birtokon 800 birka az istállóban rekedt és ezeket egyelőre nem sikerült kiszabadítani. Fülöpszállás, Dömösd és Akasztó határában több ezer hold föld áll víz alatt. A kármegállapító és védekező munka folyik.

Egyévi börtönre ítélték egy nadlac-i gazdát, aki vitriollal öntötte le nevelt leánya udvarlóját

Egész életén át viselni fogja a kellemetlen kaland nyomait a nadlac-i ügyvédi
írnok — A bíróság szabadlábra helyezte az elítéltet

Vitriolos merénylet történt az elmúlt év novemberében Nadiac községben, ahol Szuhanzsky Pál gazdálkodó, egy nadlac-i tejszárny tulajdonosa leöntötte vitriollal nevelt leánya, Kis Gizella udvarlóját, Kerekes András ügyvédi írnot. A gazdálkodó nem fogadta szívesen azt a körülményt, hogy Kerekes udvarlót nevelt leányának és többször kiutasította házából az ügyvédi írnot. A fiatalok azonban ennek dacára is találkoztak. November 17-én heves jémet játszódtak le Szuhanzsky Pál házában, a nevelőapja és az udvarló között. A gazdálkodó ekkor közölte a fiatalemberrel, hogy súlyos következményei lesznek, ha még egyszer házában látja. Ennek dacára este Kerekes megkísérelte, hogy a leánnyal találkozhasson. A neve őpa azonban lesben állott és amikor Kerekes a háznál megjelent, vitriolt öntött az arcába. A maró folyadék súlyos sérüléseket okozott az ügyvédi írnotnak, aki egész életén át viselni fogja a kellemetlen kaland nyomait.

Az eset következtében Szuhanzsky Pált letartóztatták és megindult ellene a bünyügyi vizsgálat. Az ügy most került tárgyalásra az aradi törvényszék második szekciójának Seneciuc-Stroiescu-tanácsa előtt, a vádat Blararu ügyész képviselte, míg a védelmet dr. Lepa Valer látta el. A nadlac-i gazda felháborodásával védkezett. A tanukihatóságok, majd a védbeszéd után a bíróság — az enyhítő körülmények figyelembevételével — egy évi börtönre ítélte a nadlac-i gazdát és a büntetésből négy és fél hónapot vett a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek. A védelem fellebbezést jelentett be, majd Szuhanzsky szabadlábra helyezését kérte, amit a bíróság el is rendelt.

Nyilvánosságra került Anglia fegyverkezési programja

A flottára 105 millió fontot, a légi haderőre 82 és fél milliót költenek

Londonból jelentik: Most tették közzé az angol flottaprogramot az új költségvetési évre, amely kerek 105 millió fontot igényel. A flottaépítés költségvetése 23,7 millió fonttal haladja túl az előző évi költségvetést. A jövő év során a következő új egységek építésére kerül a sor: három csatahajó, két repülőgép-anyahajó, öt egyenként 3000 tonnás cirkáló, két 5300 tonnás cirkáló, 16 torpedóromboló, hét tengeralattjáró, ezenkívül kísérőhajóalakulatok és más kisebb egységek, mint folyami ágyus-hajókra, motor-torpedóhajókra stb. Ezenkívül még különleges hajók építését is tervbevételek, mint tengeralattjáró anyahajókat. A flotta szemé-

lyi szükségleteire és 11 ezer új tiszt és legénység beosztására 9 millió fonttal több kiadási előirányzatot vettek, mint az előző évben. Az új óriás-repülőgépek építésére, amelyek kizárólag a hajóraj szolgálatára állanak, fél millió fontot vettek tervbe. A tengerészet rendes légiügyi kiadásai 4,2 millió fontot tesznek ki, ami szintén jelentős emelkedést jelent az előző évvel szemben.

A Rador jelentése szerint Nagybritania folyó évi költségvetésében 82 millió 500 ezer font sterling szerepel a légi haderő számára, 32 millió fonttal több, mint az elmúlt évben. Hat repülőgépmotorgyár van építkezés alatt és több, különböző típusú bombákat előállító gyárat építenek.

Hétfőn bocsátják ki Franciaországban a nemzetvédelmi kölcsönt

Lebrun köztársasági elnök vasárnap este rádiószózatban fordul az ország
népéhez — A francia államtanács fontos határozatai

Párisból jelentik: Tegnap délelőtt Lebrun köztársasági elnök vezetésével államtanácsot tartottak. Megvizsgálták a pénzügyi helyzetet, különös tekintettel a költségvetésre és az

ügyi egyezmény továbbra is a francia pénzügyi politika alapját képezi.

A délelőtti államtanács üléséről a következő hivatalos jelentést adták ki:

1. A valuta tekintetében továbbra is az Egyesült-Államokkal és Angliával kötött hármas szerződés marad Franciaország valutapolitikájának alapja. Az államtanács felkéri a Francia bankot, adjon engedélyt az arany szabad behozatalára és belső forgalmára. Március 1-től a Francia Bank napi árfolyamon vásárol aranyat és nem kíván semmiféle külön igazolást.

2. A költségvetés tekintetében az államtanács megállapította, hogy az adóbevételek mértéke és a gazdasági fellendülés jelei remélni engedik, hogy a pénzügyi törvényben felvett kis hiányt nem fogják túllépni, sőt ez lényegesen apadni fog a költségvetési év folyamán. Szigorú utasítást adtak valamennyi állami szolgálatnak, hogy kerülje a póthiteleket. A kormány ezenkívül kötelezte magát, hogy nem fordul újabb hitelkéréssel a parlamenthez.

3. A kincstár helyzete tekintetében módosítják az állami, illetve a közületi beruházások ütemét. A kincstár terhére eső fizetéseket 1937. év folyamán 6 milliárddal csökkentik.

Leon Blum miniszterelnök szombaton este fél 9 órakor a rádióban nyilatkozatot ad és ebben magyarázatot fűz a péntek délelőtti államtanács határozataihoz. A nemzetvédelmi kölcsönt hétfőn délelőtt bocsátják ki és ezt megelőzően vasárnap este Lebrun köztársasági elnök rádiószózatban fordul az ország közönségéhez.

Londonból jelentik: Itteni pénzügyi körökben nagy meglepetést keltett a francia államtanács határozata. Azt az intézkedést, amellyel feljogosítják a Francia Bankot, hogy aranyat vásároljon, Londonban úgy magyarázzák, hogy a francia kormány ezzel is ragaszkodik azokhoz a szabadevű és demokrata elvekhez, amelyek a háromhatalmi valutaegyezményben kifejezésre jutnak. Remélik, hogy ezek a pénzügyi határozatok a külföldi francia tőke számára lehetővé teszik a Franciaországba való visszaáramlást.

URANIA Tel.: 2-32.
3-kor mérsk., 5. 7.15, 9.15

Rendezte: írta: játsza: **LUIS TRENER**
Havasok királya Csodás történet. Élmény-
szerű jelenetek a végletek világából: a Tiroli havasok és a New orki felhőkarcolók életéből.

A nagy nemzeti sorsjegyjáruda DACIA fizette játékosainak a 12. sorsjáték alkalmával a legjelentősebb nyereményeket.

6.000.000 Le

a 4. osztály húzásán négy timisoarai játékos nyert.
MILLIÓK ÉS MILLIÓK,
az ország minden városában.

Szerencse a 13. sorsjátékon a

DACIA

sorsjegyjáruda révén.

Helyi Hők: ARADI ÁLTALÁNOS TAKP. R.-T.

Színház - Művészet

Az ó és modern India és Egyiptom misztikumát, bővületét idézi a Palatul Cultural-ban Nyota Inyoka március 7-én

A tánc volt mindig a legerősebb tényezője a lelkiállapotok kifejezésének. Az indiai orangel és bracinizmus, a fáraók Egyiptoma és sfinxai voltak a tánc bölcsője.

Az áldozatok friss tömjénillatában és füstjében az indiai szüzek átkötött testükkel mutatták melope ritmusában különböző táncokban a hódolatot és szeretetet az istenség iránt. Egyiptom basoreifei és az indiai szobrok tanúi maradtak a fenséges lelkiállapotoknak.

Nyota Inyoka, India leánya hozza a legelőbb formában hazájának az epikai és vallásos mitológiai táncát.

Az idő elmúlt...

Mikor ő táncol, azt az érzést keleti, hogy az indiai szobrok és az egyiptomi basoreifek mozognak. Egy igazi coreografiai művészet.

Kellemesen fűtött terem várja Arad város előkelő publikumát. Március 7-én este 9 órakor.

Kérjük a tisztelt publikumot, hogy a félretett jegyeket ma este 7 óráig kiváltani szives-

kedjenek. Jegyek még kaphatók 130-20 leies árban a téli színház előcsarnokában.

NYOTA INYOKA

* „Szabad a csók” mozihelyárrakkal ma délután 5 órakor. A most visszatért szintársulat által elsőnek bemutatott pompás táncos-operett; a „Szabad a csók” című káprázatos katona-operettet játszik ma délután 5 órai kezdettel a színházban mozihelyárrak mellett, a mikor is a legdrágább földszinti jegy csupán 25 leibe (és illeték) kerül. Ebben a szenzációs operettben Gábor Mara, Trillap Ilonka, Lázár Hilda, Szendrey Misi, Tarnai József, Kozma Hugó, Lukács Ede, Kun Dezső, Derecskei Pál játszik a főszerepeket. A „Szabad a csók” pompás szövegét pattogó muzsika-festi alá, egymást érik benne a ragyogó táncszámok és a kaszárnyaélet tréfás, könnyekig kacagtató jelenetel. Mindenkinek alkalma lesz tehát a hallatlanul olcsó mozihelyárrak mellett megtekinteni a szezon eme sláger-operettjét a ma délután 5 órakor kezdődő előadásán.

* Vasárnap délutáni előadások. Vasárnap délután két sláger uralja a műsort. Három órakor mérsékelt helyárrak mellett kerül színre az elmúlt szezon kimagasló sikert elért operettje: a „Csárdás”, a főszerepekben: Trillap Ilonka, Gábor Mara, Horváth László, Szendrey Misi, Lukács Ede, Kozma Hugó és az operett-együttes többi tagjaival. Ennek a pattogó zenéjű táncos-operettnek a felújítása a közönség köréből megnyilvánult többszöri sürgetésre történt meg és az eddigi elővétel is azt bizonyítja, hogy a mérsékelt helyárral előadás ismét táblás ház előtt fóg lezajlanl. Hat órai kezdettel a most bemutatott vígjáték-sláger: a „Jöjjön elsején” kerül színre, a főszerepekben: Hegyessy Magda, Bálint Anna, Paál Magda, Kozma Hugó, Horváth László, Jávor Alfréd, Lukács Ede, Derecskei Pál és Kun Dezső vezik sikerre a budapesti Au-

drássy-uti Színház ma is-futó műsordarabját. Az adós és az inkasszáns örökös harcát tárja a közönség elé ez a szellemes vígjáték, 2 és fél órán keresztül kacag a közönség a frappáns fordulatokban és helyzetkomikumokban gazdag előadás során.

„Esz után köpenyeg”

Operettbemutató a színházban

A francia vígjátékok sziporkázóan könnyed, vidám és eleven szellemességének pezsgő ízét érezzük az operett-bemutató lüktetően mulatságos dialógusaiban — és ez csak az első számú előnye az új darabnak, amely lényegében véve mégis: operett. Am sietünk bejelenteni, hogy van több más előnye is. Így például számos sláger, kintinó tangó és még szimpátikusabb black-bottom fedezhető fel a partitúrában, melyet éppoly szépen énekel Trillap Ilonka, mint amilyen fessen táncol Berecz Mani... Pazar butorok, pompás szőnyegek között folyt le a játék; még szerencse, hogy a színfelvonásonkint ugyanaz marad, mert így legalább meggyőződhetünk róla, hogy tényleg az aradi színpadot látjuk és nem a bucaresti-it, vagy a budapestit...

Ezeket a kellemes meglepetéseket előjáróban gyorsan el kellett mondani, hogy a tegnapi bemutató lelkes szereplőire megfelelő millióban térhessünk ki. Trillap Ilona pazar pongyoláinak külön divatrevülszerű felvonulásánál csak alakítása volt kedvesebb, intímabb és elegánsan dekoratívabb. Hegyessy Magda az irodalmunkból jól ismert „jóbarát” szerepében volt elragadóan közvetlen, friss és temperamentumosan megnyerő. Bizonyos, hogy az ő eleme ez a könnyű, franciás vígjátékhangulat és ezáltal valóban elemében volt, Berecz Mani pompás táncai tejszettek. Ifj. Szendrey az indokolatlanul hódító donjuan figurájában alakításainak egyik legjobbját adja és szerencsésen fedezte fel a hatás hálás mesgyéjét a groteszk komikum és az őszinte humor között. Jó volt Lukács Ede ezuttal is és Horváth László kissé a kelleténél enerváltabb szerepében is elegáns és megnyerő férjet adott.

A partitúrában még „rejtett kincsek” vannak, melyek kibányászásra érdemesek. Az opera-paródiája jelenet különösen méltó az ilyfajta ambícióra. Bizonyos, ahogy Csányi mestert ismerjük, hogy megfelelő szigorral hozza ki még ebből a hálás operett-ötletből a csalfán elbújt humort. Komoly szemrehányást egyedül a közönség érdemel, amely a bemutatóról teljesen indokolatlanul maradt nagyrésztben távol; sürgősen pótolni kell az eddig elmulasztottakat, mert manapság, sajnos, nem minden operett — „esz után köpenyeg...” (—a.)

A Telefontársaság befejezte a kábelmunkálatokat

Véget ért a készülékek szétosztása is és folytatják az új állomások felszerelését

A Telefontársaság a jól megállapított tervel szerint hajtott végre Arad-on a kábelrakási munkálatokat. Az utolsó néhány kapcsolást a közeli napokban fejezik be. A nehéz furási munkák végleg befejeződtek. A kábelek lefektetése nagy gondnal és elővigyázattal folyt, nehogy a világítási és vízvezeték sűrűsége sérüljön. Arad-on földalatti vezetékben két nagy kábelt fektettek 1200 kapcsolással. A kábelek közül az egyik a város északi, a másik pedig a déli részét látja el. Ezekből a fő kábelekből ágaznak azután el, akár a pókhálók, a mellékutakat, ellátó vezeték. A kábelvezetékek utvonálán összesen 40 vizsgálóüreget létesítettek, ahol rendszeres időközönként ellenőrzik a kábelek helyzetét.

Az új telefonközpont üzembehelyezése rendkívül öröme az aradi közönség szempontjából. Az épületek tetéjén elhelyezett telefonhuzal-hálózat eltűnik. Ezzel a közönség panaszai is megszűnnek, mert tudott dolog, hogy rossz időben a huzalok támasztékai a házak belsejében állandó zugást okoztak. Igen fontos munkálatot végeztek a Mureş jobbpartjának és a várnak a telefonösszeköttetése érdekében. A Decebal-hídon szerelték fel egy helyi vezeték, mint a Timişoara irányában vezetett interurban-vonalat is. Az automata-telefonkészülékek szétosztása az előfizetőknél már befejeződött. A hátralevő néhány szerelést is bevezetik a hét végére. Jelenleg az új előfizetők állomásainak a felszerelése folyik, azoké, akik az automata-telefon bevezetések jelentkeztek és az előfizetési díjat egy hónapra már kiegyenlítették. Április 15-től minden telefon-előfizető élvezheti az automata-telefon előnyeit.

Március 7-én

a

Palatul Cultural-ban

NYOTA INYOKA

hindu táncművésznő

Jegyek

130-20 Lei-ig

a színház előcsarnokában.

Ötszáz nap alatt megépülhet az angol-francia alagút

Autóországút a tenger alatt. Basdevant mérnök terve a megvalósítás előtt

Párisból jelentik: Néhány hét óta élénk megbeszélés folyik angol-francia kormány és pénzügyi körök között. Ezek a megbeszélések a Csatorna alatt elvezető alaguttra vonatkoznak. Amint hírlik e pillanatban André Basdevant mérnök terve áll előtérben, amely egész új szempontokból szándékszik megvalósítani az összeköttetést az európai kontinens és az angol szigetország között.

Napoleonnak nem volt érzéke...

A leghevesebb Napoleon-imádóknak is el kell ismerniök, hogy a világhírű korzikainak nem volt sok érzése a lehetséges technikai szenzációk és a jövő elképzelhető csodái iránt. Amikor gőzhajókat ajánlottak fel neki, hogy azokkal hódítsa meg Angliát, kóros hazudozóknak nevezte az ajánlattevőket és kidobatta előszobájából.

Nem sokkal később hadseregének egyik műszaki tisztje Francois Mathieu részletes és pontosan kidolgozott tervet terjesztett eléje, hogy mikép lehetne Angliát — természetesen a meghódítás után — alaguttal összekötni az európai szárazfölddel. Napoleon átnézte a tervet és a következő jegyzetet írta a szélére:

— Francois Mathieu álmodozó és fantaszta.

Fél évszázadig tartott, míg végre egy mérnök újból bátorságot kapott és elkészített egy alaguttrtervet. Thome de Gamond 1875-ben mindjárt hozzá is kezdett a terv megvalósításához. Talált néhány pénzembert és szónéklül hozzáfekedett úgy az angol mint a francia parton a munkához. Mindkét részen aknákat ásott a földbe és ezek a lyukak még ma is megvannak. Csak nagyon felületesen tömték be azokat, 1876-ban azonban be kellett szüntetni a munkát, mivel az angolok féltették a splendid isolationt és a franciák nem akartak politikai bonyodalmakba keveredni az „álmialagút” miatt.

Tengeralatti vasutból autót

Elmult 1915. és elmult 1920. is. Az alagút egyelőre álom maradt. Akadtak ugyan emberek, akik arról beszéltek, hogy Angliát vasutal kellene összekötni Franciaországgal, de az utóbbi 15 évben inkább az idea álombamerüléséről lehetett beszélni. A legutóbbi hónapokban azonban egészen váratlanul alapos vizsgálat indult meg Anglia és Franciaország illetékes körei részéről a csatorna-alagút tervét illetően és a kiszivárgott hírek szerint a legnagyobb nehézségeket már sikerült is áthidalni.

A legérdekesebb alaguttrterv, amelyet most az összes számbajöhető helyek és hatóságok vizsgálnak, André Basdevanttól származik. A modern szükségleteknek megfelelően nem tartalmaz ez a terv vasutat az alagútban. Basdevant alagútjában autóországot lesz. Azt lehet mondani erről a tervről, amit a Mont Blanc alagutról. Ha korábban építették volna vasut lett volna belőle, ma azonban autót lesz.

Olcsóbb és gyorsabb

A vasut ellen és az autóországot mellett igen sok érv szól. Autóutal gyorsabb és gazdaságosabb a forgalom. Mindenek előtt pedig az építési költségek csak egy töredékét teszik ki annak az összegnek, amibe a vasut-vonal kerülne a tenger alatt. Ha két vasutvonalat vesz az ember számításba, akkor annak megépítése körülbelül két és félmilliárd frankba kerül. André Basdevant számításai szerint pedig a kettős autót csak nyolcszáz millió frankba kerül.

Egészen bámulatosak azok az elképzelések, amiket Basdevant az alagút elkészítésé-

nek idejéről mond. A mérnök megállapításai szerint az alagút építésénél nem gránitot és kemény sziklát kell átfúrni, hanem főként kréta rétegen keresztül kell majd megépíteni az alagutat. Még alig pár évvel ezelőtt úgy számoltak a szakértők, hogy az angol-francia alagút megépítése, legalább öt-hat évet vesz igénybe. Basdevant ezzel szemben azt állítja, hogy a csatornaalagutat, ha még ebben az évben hozzákezdnek, 1938-ban már meg is lehet nyitni, mivel annak megépítésére csupán ötszáz nap szükséges.

Basdevant tervei szerint az alagút Blanc Nez-nél terülne a földbe. Innen az angol

partig Folkestone és Dover között 39 kilométer légvonalban a távolság. Hatvan méteres mélységben már szilárd talajra bukkan az ember, de Basdevant még mélyebbre tervezi az alagutat, úgy hogy az száz méter mélyen vonulna el a víz szintje alatt. Hogy az aknákat lassu lejtéssel építsék, a francia oldalon két kilométerre, az angol oldalon pedig három kilométerre van szükség. Angol oldalon az alagút kijárata a hawkingi repülőtér közelében létesülne. Mindenféle technikai előkészületet megterveztek, hogy az alagutat megfelelő levegővel lássák el. Hatvan levegőjavítógépet szerelének be az alagútba és az alagút víztelenítéséről is gondoskodtak olyképen, hogy az alagutat kissé domborúan építenék, aminek következtében, a víz, ami esetleg keletkezik, két oldalt lecsoroghat és azután könnyen kiszivattyúzható. Minden kilométernél keresztösszeköttetést terveznek a két autót között, úgy hogyha az egyik részen valami baj keletkeznék, nyugodtan át lehet menni a másikba.

Diplomáciai botrány

Newyork polgármesterének egy Hitler-ellenes nyilatkozata miatt

Hull külügyminiszter sajnálatát fejezte ki, de La Guardia polgármester újból sértő kijelentéseket tett

Newyorkból jelentik: *Guardia* newyorki polgármester tegnap a zsidó nők kongresszusának ezer tagját fogadta, akik előtt a lehető legsúlyosabb kritikával ítélte el Hitler német kancellár működését. A polgármester a su yos sértések egész sorát használta a német horogkeresztes mozgalom vezére ellen.

Kijelentette, hogy Hitler új világháborút

LA GUARDIA newyorki polgármester

akar és nemcsak Európában, hanem az egész világon valósággá akarja váltani s új vérözönt előidézni.

A polgármester kijelentette, hogy a legközelebb Newyorkban rendezendő világkiállítás alkalmával külön pavillont fog építtetni, amelyben a „barnaingesek hóhéru”-nak szobrárt fogják kiállítani, elrettentő példa gyanánt.

Berlinből jelentik: Az újságok a legna-

gyobb megbotránkozás hangján emlékeznek meg a newyorki polgármester nyilatkozatáról. A lapok különösnek tartják, hogy egy fele őslásban levő hivatalnok ilyen szokatlan módon megsért egy hatvannyolcmillió népet.

Az Angriff jelentése szerint

a német kormány utasította washingtoni követét, hogy tiltakozzék az amerikai kormánytól Németország megsértése miatt.

Azok a kijelentések, amelyeket egy küldöttség fogadása alkalmával La Guardia newyorki polgármester Németországról és a német birodalom vezérével tett, a német sajtóban óriási fe háborodást keltett. A lapok éles hangon utasítják vissza a kijelentést és a külügyminiszterium jelentése szerint a washingtoni német nagykövet már lépéseket tett az ügyben az Egyesült-Államok külügyi hivatalában. Ma a német-amerikai kereskedelmi kamara ebben az ügyben levélben tiltakozott a Newyorkban 1939-ben rendezendő világkiállítás bizottságánál. A kamara vezetősége kijelenti, hogy *La Guardia polgármester magatartása kétségessé teszi Németország részvételét a kiállításon* és ártalmára van Németország és Amerika viszonyának.

La Guardia polgármester legutóbb tett Németország ellenes kijelentéseinek újabb fejleményeivel vannak. Hull külügyminiszter az újságírók előtt kijelentést tett és sajnálatát fejezte ki az esemény felett. Elmérgesítette az ügyet La Guardian újabb nyilatkozata, amelyben ezeket mondotta:

— A német kormánynak magától értetődően jogában van tiltakozni, ha azt jónak látja. Én azonban semmit sem vonok vissza, abból, amit Hitler ellen mondtam.

Vulcu Maxim volt arad-i gépgyárost egyhavi börtönre ítélte a törvényszék hamis vád miatt

Dr. Pop Teodor arad-i ügyvéd feljelentése a Vulcu-csöd botrányából kifolyólag

Régóta húzódo ügyben döntött ma az arad-i törvényszék második szekciójának *Senciuc—Stroiescu*-tanácsa. *Vulcu Maxim* volt arad-i gépgyáros vállalata esztendőkké ezelőtt csödbe jutott és annakidején a csödválasztmány elnöke dr. *Pap Teodor* volt. A csöd folyamán *Vulcu* feljelentést tett az ismert, közbecsülésben álló arad-i ügyvéd ellen, akit azal vádolt, hogy összejátszott az akkori csödtömeggondnokkal és a csödtömeg terhére millió honoráriumot szavaztatott meg neki. Az ügyesség annakidején megindította az eljárást, amelynek folyamán azonban megállapítást nyert, hogy a vád nem állja meg a helyét és így az eljárást megszüntették.

A rehabilitálás után dr. *Pap Teodor* hamis vád címén jelentette fel a volt arad-i gépgyárost, akinek ügyében többször halasztották el a főtárgyalást. Ma azonban az új büntetőtörvény értelmében a vádolt távollétében tárgyalták le az ügyet. A törvényszék a tanúk kihallgatása után *egy havi börtönre és 2000 lei pénzbüntetésre ítélte Vulcu Maximot*.

SELECT: 3 (mé.s.), 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Telefon: 2-84.

ÉRETTSÉGI

rodó: László legkedveseb vigjátéka.

Simone Simon, Herbert Marshall,
Ruth Chatterton

CENTRAL 3 (mé.s.), 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Telefon: 2-85.

Mézeshetek

Anny Ondra, Hans Söhnker, Adele Sandrock

HIREK

Gyémánt

A természet különös, villanó ajándéka. Testvére: a piszkos, proletári szén talán még álmodni sem mer arról a villogó fényességről, áttetsző tisztaságról, amely a gyémántban él és vakít. Valóságos tréfa, hogy ugyanaból az anyagból szén, de különös körülmények között gyémánt is lehet.

Gyémánt! Amiről a szegényeknek még képzelődniük sem szabad. Miért is tennék? A gyémánt nem ehető, nem iható — mint egy szellemes közgazdász mondta: a világ legértékesebb gyémántjával a zsebünkben szomján lehet halni a Szahara közepén.

Évezredek óta a vagyon jelvénye. A legfelsőlegesebb és legértékesebb drágakő. A gyémántcsiszoló ipara valóságos művészette fejlődött és a fényűzés iparágai között mindig a legelőkelőbb volt. A leggazdagabbak asszonyai pompáztak egy fejtetőre állított társadalmi rend jóvoltából gyémántos fülbevalóval, nyakékekkel, gyűrűkkel, hajdíszekkel.

És most kezd új szerephez jutni a gyémánt. A világválságban először zuhant a gyémánt értéke. A fényűzés megakadt. Az amszterdami gyémántcsiszoló műhelyek elküldték munkásaikat. Aztán minden megfordult, egyszerre vásárolni kezdték a gyémántot. Őt év alatt 60 százalékkal drágult a gyémánt és felduzzadt a gyémántvállalatok nyeresége. Párisban, Londonban, Amszterdamban megindult a vad tőzsdejáték a gyémántbányák papírjaival. Csak hogy most már nem pompázásra kitenyészített asszonyok feldiszítésére indult meg a nagyarányú gyémántvásárlás, nem is az indiai maharadszák kívánták gyémántkészleteiket kiegészíteni. India 1931. óta gyémántot, aranyat ad el és nem vásárol. Hanem a hadiiparnak van szüksége rengeteg csiszolatlan gyémántra bizonyos precíziós szerkezetek gyártásánál és a tőke menekül a bizonytalanság elől a gyémántba, sőt egyes hírek szerint bizonyos államok gyémántban próbálnak tőketartalékokat gyűjteni.

Igy lett a gyémánt is — hadianyag.

— Anglia királynéja Kisfaludi-Strobl műtermében, Londonból jelentik: Erzsébet angol királyné udvarhölgye, Katherine Seymour kíséretében ma látogatást tett Kisfaludi-Strobl Zsigmond londoni műtermében, ahol fél órán át tartózkodott. A királyné érdeklődéssel szemlélte a leányáról készült szobrot, amely az angol trón várományosát lóháton ábrázolja.

— Új kereskedelmi egyezmény készül Jugoszláviával. Bucuresti-ből jelentik: Az egyik fővárosi lap jelentése szerint új kereskedelmi és hajózási egyezmény készül országunk és Jugoszlávia között. Az egyezmény aláírására Pop Valer ipar- és kereskedelmi miniszter két hét múlva Belgrádba utazik.

— Tisztázódott a temetési incidens ügye. Bucuresti-ből jelentik: A „Capitala” jelentése szerint a legionisták temetésén résztvevő külföldi követek ismeretes ügye kimagyaroszkodás utján elintéződött, Lugoianu és Petrescu Comnen római, illetve berlini követek a napokban visszatérnek állomáshelyükre.

— Nagyarányu változások a német diplomáciai testületben. Berlinből jelentik: A külföldi diplomata körében úgy tudják, hogy a német birodalom diplomáciai testületében legközelebb jelentékeny személyi változások lesznek. Eddig ellenőrizhetetlen, de a legerősebben elterjedt hírek szerint dr. Luther, jelenlegi washingtoni nagykövet nem sokára szegvált állásától és utóda Dieckhoff, jelenlegi külügyi államtitkár lesz. Arról is szó van, hogy Ribbentrop nagykövet csak azért tért vissza Londonba, hogy átnyújtsa visszahívó levelét, azután kinevezik külügyminiszterré Neurath helyett, aki viszont Londonba menne nagykövetnek. Ezekről a hírekről azonban illetékes helyen eddig nem nyilatkoztak. Párisi hír szerint Dieckhoff államtitkár utódául Mackensen, jelenlegi budapesti német követet szemelték ki külügyi államtitkárrul. Erről azonban még Budapesten sem tudnak semmit és Mackensen követ családjával jelenleg Athénben tartózkodik.

— A pécsi bányászok fele munkába állt. Pécsről jelentik: A pécsvidéki bányatelepen egyre növekedik a munkába álló bányászok száma. A két nappali műszaknál 1078 (46,2 százalék) bányász szállott a bányába. Külszíni munkára pedig 708 bányász jelentkezett. Az összes munkában levő bányászok száma jelenleg 1786, vagyis a vállalatnál eddig dolgozott bányászok 54,5 százaléka.

— CLUJ-I MÉRNÖK ÉRDEKES TALÁLMA-NYA A TÁVBESZÉLŐ KÉSZÜLÉKEK TÖKÉLETESÍTÉSÉRE. Bucuresti-ből jelentik: Rimóczi mérnök érdekes szabadalmat jegyeztetett be. A mérnök az önműködő távbeszélő készülékek tökéletesítését érte el, oly módon, hogy a készülék a hívás alkalmával lejegyzí egyúttal a hívott számot is, a felhívott fél válaszára pedig lejegyzí a hívó készülék számát. Ezzel az eljárással elkerülhetők azok a komolytalan tréfák, amelyeket eddig az önműködő távbeszélő felhasználásánál több ízben elkövettek.

— AZ ANGOL MUNKÁSPÁRT GYŐZELME A KÖZSÉGI VÁLASZTÁSOKON. Londonból jelentik: A Press Associated jelentése szerint a községi választásokon az angol munkáspárt megszerzte az abszolút többséget.

— Vitriolt öntött rokona arcába. Vitriolos családi viszálykodás színhelye volt pénteken reggel az Arenei-tér. Balogh Ferenc arad-i lakost megtámadta egyik rokona és vitriolt öntött arcába. Szerencsére a maró folyadék csak könnyebb sebesülést okozott és a kórházból rövidesen elbocsájtották Balogh Ferencet, aki a rendőrségen feljelentést tett támadója ellen.

A növények „áthangolása”

Lysszenko orosz kutatónak ismert növénybiológiai kísérlettel legújabbán érdekesen alakultak. Lysszenko módszerével azokat a növényeket, amelyeknek kifejlődéséhez hosszú nappalok és rövid éjszakák kellenek, át tudja alakítani olyanokká, amelyek rövid nappalok és hosszú éjszakák alatt is kifejlődnek. Ha ugyanis a hosszú nappalokat kedvelő növények magvait még a kicsirázásuk megkezdése után főláttva, rövid megvilágítás és hosszú sötétség hatásának teszik ki, megváltozik a természetük és olyan vidéken is tudnak fejlődni, ahol a nappalok rövidek. A kísérlet fordítva is eredményes, Lysszenko fölfedezésének nagy a nemzetgazdasági jelentősége, mert — úgy lehet — egyes fontos növények termesztését lehetővé teszi olyan vidéken, ahol eddig azok nem tudtak beérni.

— Lakodalmások katasztrófája Tarnava Mare-megyében. Bucuresti-ből jelentik: A Tarnava Mare-megyei Bicus és Cobor községek között több kocsin lakodalmások haladtak Daisoara felé. Az egyik szakadék fölött elvezető hidon haladtak át a kocsik, amikor váratlanul hatalmas vízáradat zúdult rájuk és a két utolsó kocsi magával sodorta. Tizenkilenc lakodalmás közül 2 a vízbefulladás, 7 eltűnt és 10 megmenekült.

— Inzultáltak Mentoneban egy olasz teniszbajnokot. Párisból jelentik: Palmieri, ismert nevű olasz teniszbajnokot Mentoneban egy ismeretlen ember felelősségre vonta, hogy miért visel fascista inget, majd több ízben arculütötte és utána elmenekült.

— Kiutasított idegenek Arad-ról. A munkaügyi minisztérium rendelete alapján több idegen állampolgártól megvonták a tartózkodási engedélyt és az ország elhagyására szólították fel. A kiutasítottak között a következő arad-iak szerepelnek: Plötz György csehszlovák, Schaltenbrand Róbert svájci, Leykum Leopold osztrák és Jarkovszky Ferdinand csehszlovák állampolgárok.

Hollywoodban

Rendező: Vigyázat, felvételt! ...és most kérem, csak lassan, viselkedjenek egész természetesen...!

Követ nők

nem vehetnek fel
akármilyen ruhát

Az estélyi toalett nem előnyös követ nőknek. Az új modellek karcsú, arányos alakot kívánnak. Ön is, Asszonyom, visszakaphatja néhány hét alatt karcsú, fiatalos alakját, feltéve, hogy még ma kezdi el a kurát a Kissingen fogyasztó tablettákkal. Fogyókúra Kissingen tablettákkal a leghatásosabb, a legártalmatlanabb. A hájrétég fokozatosan tűnik el, észrevétlenül, minden fizikai megerőltetés, minden drasztikus diéta nélkül. A természetes Kissingen sóból és egyéb hatóanyagokból készült Kissingen tabletták hatása regeneráló az egész szervezetre és épen ezért a legajánlatosabb a racionális fogyókúra számára. Kövesse pontosan a használati utasítást.

Kérje a gyógyszerárakban
és drogériákban

Soványító tabletták

**BOXBERGER
KISSINGEN**

— Római katolikus diákok husvétli szent gyónása. Az arad-i római katolikus plébánia az állami és felekezeti iskola növendékeit március 11-14. közötti napokon készíti elő a husvétli szent gyónásra. A plébánia által összeállított program a következő: Március 11-én (csütörtökön) délután 5 órakor bevezető szentbeszéd, 12-én délután 5 óra, kor második szentbeszéd, szombaton délelőtt fél 9 órakor harmadik szentbeszéd, délelőtt 9 órakor szentmise, 11 órakor negyedik szentbeszéd. A két szentbeszéd közötti időben gyónatás. Délután fél 4 órakor ötödik szentbeszéd, utána 4 órakor gyónatás. Március 14-én (vasárnap) délelőtt 9 órakor szentmise, közben rövid befejező beszéd és közös szent áldozás. Itt említhetjük meg, hogy a felnőttek részére március 17-én (szerdán) este 7 órakor kezdődnek a lelkigyakorlatok.

— ORVOSI HIR. Dr. NÉMETH Miklós március 1-től rendel d. e. 9—11 és d. u. 2—5. Strada Eminescu 17.

— Jelentkezzenek a Csermák-ügy károsultjai! Az arad-i állambiztonsági hivatal vezetője, Fillmon szigurancafőnök felhívja mindazokat, akiket a Csermák-házaspár megkárosított és eddig még nem jelentették be károsodásukat a hatóságoknak. Föltétlenül jelentkezzenek saját érdekükben az állambiztonsági hivatalban, a rendőrségen.

— Minden hétfőn indul olcsó társasutazás Bucuresti-be 850 leiert oda-vissza. Jegyek váltathatók Sándor Iván és Társa sorsjegyirodában: Bulv. Regina Maria 18. Telefon 132.

— Az asszony kötelessége törődni azzal, hogy bélműködése rendben legyen, amit pedig úgy érhet el, ha reggelenként éhgyomorral egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik, amely enyhén és kellemesen, pontosan és biztonságosan szabályozza az emésztés folyamatát. Az orvosok ajánlják.

— Kivégzések Mexikóban. Mexikóból jelentik: Hatadlaca városkában ma 5 embert végeztek ki és rajtuk kívül több mint százat bebörtönöztek. A kivégzések és a letartóztatások a vasárnapi felkelés következményei. Vasárnap ugyanis egy lázadó csoport meg akarta akadályozni a csatornázási munkálatok folytatását, mert azt hitték, hogy ezzel a vízszolgáltatásban veszedelmes zavart okozhatnak. A hatóságok a katonaságot vezényelték ki ellenük és a véres összeütközés után lefoglalták a zendülés vezetőit.

— A háztulajdonosok figyelmébe. Az arad-i háztulajdonosok Szindikátusa értesíti a háztulajdonosokat, hogy megjelent a január és február havi feketelista, mely átvehető a szindikátus irodájában, Eminescu-utca 28. szám.

Hozzájárult a valenciai kormány a Spanyolországban küzdő idegen önkéntesek eltávolításához

— Flotta őrzi a spanyol kormány székhelyét —

Valenciából jelentik: A mai minisztertanács után közleményt adtak ki, amely szerint a köztársasági kormány kedvezően fogadta azt az eszmét, hogy szállítsák haza azokat a külföldieket, akik a polgárháboruban mindkét oldalon részt vesznek. A köztársasági spanyol kormány hajlandó ennek végrehajtásában közreműködni, de feltétlenül szükségesnek tartja az eljárás azonosságát mindkét oldalon.

A Német Távíratok Iroda jelenti, hogy a spanyol kormányflotta, amely hosszabb idő

óta a cartagénai kikötőben horgonyzott, tegnap váratlanul Valenciába indult. Itt nagy az aggodalom, mert attól tartanak, hogy a nemzeti hadihajók újból bombázni fogják a spanyol kormány székhelyét.

Berlinből jelentik: A „Hamburger Fremdenblatt” az Egyesült-Államokban megszavazott semlegességi törvénnyel kapcsolatban azt írja, hogy Amerika ezáltal közvetett szövetségessé vált Angliának. (Rador.)

Vannak-e önnek láb fájdalmak?

Figyelje vasárnapi közleményünket.

SALVATOR, Piata Avram Iancu 21.

... ZÜRICH ZARLAT. Páris 20.35, London 21.40, Newyork 438.50, Milánó 23.06, Amsterdam 239.90, Berlin 176.20, Prága 15.27, Varsó 82.95, Belgrád 10.00, Bucuresi 3.25.

— BUCURESTI-I HIVATALOS ARFOLYAMOK. (Az alábbi számok a Banca Nationala eladási árfolyamait tüntetik fel. Zárójelben az árfolyamokat a 38 százalékos felár hozzászámításával közöljük.) Francia frank 4.75 (6.56), angol font 501.00 (691.38), dollár 102.50 (141.45), líra 5.1966 (7.172), holland forint 55.75 (76.94), német márka 37.50 (vásárlási árfolyam) csehkorona 3.55 (4.90), zloty 19.25 (26.56), dinár 3.05, pengő 27.50, osztrák schilling 27.50, svájci frank 22.90 (31.60).

— BUCURESTI-I MAGANÁRFOLYAMOK. Francia frank 8.50—8.60, angol font 910—920, dollár 181—183, holland forint 93—95, német márka 42—44, csehkorona 5.90—6.20, zloty 30—31, pengő 32—33, osztrák schilling 32—32.50, dinár 3.65—3.75, svájci frank 42.50—43.

— Melczor Lászlóné-Purgly Janka aranylakodalma. Budapestről jelentik: Kellemesi Melczor László földbirtokos, országgyűlési képviselő ma ünnepelte feleségével, Purgly Jankával házasságának ötvenedik évfordulóját. Az aranylakodalmat a vári plébániatemplomban tartották, ahol megjelent az ünnepelt sógora, Horthy Miklós magyar kormányzó és felesége is, aki testvérhuga Melczernének. Mayer Béla kanonok részesítette az ünnepeltet egyházi áldásban, majd felolvasta előttük XI. Pius pápa táviratát, amelyben a Szentatya áldását küldte az ünnepeltnek. Délben a magyar kormányzó és felesége ebédet adott az aranylakodalmas házaspár tiszteletére. Purgly Janka különben arad-i származású és néhai Purgly János volt földbirtokos leánya.

GRAFIKAI KIÁLLITÁS

március 7-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor, az aradi Camera de Munoa védnöksége alatt

a **PALATUL CULTURAL-ban**

A kiállítás megtekintése díjtalan.

— Megvadultak a lovak az autobus túlköléséről. Csaknem végzetes balesetet idézett elő ma délelőtt az Avram Iancu-téren két megvadult ló. Lulai Mihai és felesége a várostól nem messze fekvő egyik közszégből kétlovas kocsiukon érkeztek a városba. Az Avram Iancu-téren a lovak egy autobus túlköléséről megvadultak. Lulai a gyeplőt kiejtette kezéből és ettől a melléteülő felesége annyira megrémült, hogy leugrott a kocsiról. Olyan szerencsétlenül esett a földre, hogy mentőket kellett hívni, akik első segélyben részesítették az asszonyt, majd a kórházba szállították. Itt kiderült, hogy törésről nincsen szó. Lulainé csupán könnyebb sérüléseket szenvedett.

— Minden héten indul olcsó társasutazás Bucuresi-be 856 leiért oda-vissza. Jegyek váltathatók Sándor Iván és Társa sorsjegyirodában: Bulv. Regina Maria 18. Telefon 132.

— MA az alanti gyógy szertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ANGEL, Piata Catedral.

OMESCU, Boulevard Regina Maria.

KESZTENBAUM, Str. Ghîba Birta.

— Szellemi munkanélküliek összejárása Arad-on. Vasárnap történik meg Arad-on is a szellemi munkanélküliek összejárása. Ezzel kapcsolatban a város vezetősége felhívja azokat a szellemi munkanélkülieket, akik az összejárás munkájában részt akarnak venni, hogy szombat délelőtt jelentkezzenek a városháza 96. számú szobájában. Vasárnap elvégzendő munkájukért ezek a szellemi munkanélküliek természetesen díjazásban részesülnek és járandóságukat a minisztérium utalja ki.

Angol humor

Az angol parlament képviselői éttermébe a minap beállított egy idegen és jól megébredett.

— Sajnálom — mondta — de most nincs nálam pénz, majd holnap újból bejövök.

— Rendben van, kérem — felelték — de nálunk az a szokás, hogy aki tartozik, annak a nevét felírjuk a falra és amikor legközelebb bejön, kifizesi a tartozását.

— Azt istenért, ne tegyék ezt. Mindenki megtudná, hogy tartozom.

— Nem fogja senki se látni. A télikabátját majd fölébe akasztjuk.

— Ha tulsok gyomorsavától okvetlen meg akar szabadulni, úgy ne mulassza el reggelként egy negyed, esetleg fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet éhgyomorral inni. Az orvosok ajánlják.

A Zsidó Nemzeti Szövetség

helyiségében ma, szombaton

purim-estét

rendez a Poalim Ivrim. 1267

— Felmentett arad-i nyugdíjas tisztviselő. Dr. Leskó Sándor nyugalmazott vasuti tisztviselőt zugirászat címén jelentette fel az arad-i ügyvédi kamara, amely azzal vádolta a tisztviselőt, hogy ügyvédi munkát végzett, oly módon, hogy adófellebbezési beadványokat szerkesztett. Az ügy ma került főtárgyalásra és Leskó dr. beigazolta, hogy idegeneknek semmiféle munkát nem végzett ellenben sógora számára készítette el egy pénzügyigazgatósági beadványt. A bíróság a bizonyítékok alapján felmentő ítéletet hozott.

— Rendőrségi hírek. Blum Ferenc, Calea Saguna 228. szám alatti lakos borbélyműhelyéből 1300 lei értékű holmit loptak el. — Wolf Gyula, Str. Coșbuc 21. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a Str. Moșilor 1. szám alatt levő házában 30 méteres kerítését ellopták. A különös tolvajlás éjszaka történt.

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesít a n. b. fogyasztóközönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt — kedvező idő esetén — március 7-én, vasárnap az áramszolgáltatás szünetelni fog reggel 8 órától délelőtt 10 óráig: Bvdul Carol, Bvdul Dragalina, Malul Mureșului, Calea A. Saguna, Str. Stroiescu, Str. Eminescu, Str. Brancovici, Str. Barițiu, Str. Gh. Lazar, valamint az ezen uccák által bezárt részekben.

VERMOUTH-VINIGGI

a legjobb étvágygerjesztő

Magyar vígjáték,

francia primadonna, amerikai film

A film címe: ÉRETTSÉGI. Nyelve: angol.

Fodor László vígjátékából írta: Gene Markey.

Rendezte: Irving Cummings. Készült: Hollywoodban. Gyártotta és forgalomba hozta:

20th Century-Fox Bemutatta: „SELECT”.

Az Érettségi amerikai filmváltozatának arad-i premiéré után felesleges részletesen ismertetni a mesét. Egyébként is, egyetlen szóval elmondhatjuk, mi van a filmben: szerelem.

A fiatal, érettségi előtt álló gimnazistaleány szerelmes a 45 esztendőes igazgatóba. De nemcsak ő szerelmes, hanem osztályfőnökje is. Szintén az igazgatóba. Aki elsősorban a tudományba szerelmes. Másodsorban: ingadozik a két nő között.

Szerellem remeg a méhek felé hajló virágokon, szerelem kacag a zenében és szerelem fénylik a gimnazistaleány csillogó szemében. Milyen film? Szép... Kedves... És újra: szép.

Szép a gimnazistaleányok fehér sorfala... Szép, ahogy usznak, ahogy vivnak... És szép a sok fiú, fiatal tej...

Legbájosabb köztük Simone Simon, ez az elragadó kis francia színésznő, aki éppen o'yan kedves ezen az amerikai filmben, amilyen a francia filmekben volt (nálunk csak a „Fekete szemek c. filmje ment eddig). Ő nem „dráma” végig a szerelmes leány szerepét, az embernek eszébe sem jut Wedekind, vagy Schönherr, amikor Simone Simon-t nézi.

A történetet az amerikai filmíró Svájcba helyezte át, de egyébként alig változtatott az eredeti cselekményen. A szerepek is változatlanok maradtak, csak a nevek mások. Az igazgatót Herbert Marshall játssza, utánozhatatlan angolos kedvességgel. A tanárnő szerepében Ruth Chatterton-t látjuk viszont — régen nem került már filmje Arad-ra. A groteszk Constance Collier (Dr. Wimmer Augusztá), a kis tömzsi Edward Bromberg (Dr. Spindler) és a keszeg John Qualen (az iskolaszolga) játszik még jelentős szerepet a filmben, amely nagyon tetszett a csütörtöki premier közönségének.

— A rádió világának összes eseményeiről leggyorsabban tudósít képen és írásban a „Rádióélet”. A „Rádióélet” kiadóhivatala: Budapest, Sándor-u. 7. kívánatra bárkinek készséggel küld ingyen mutatványszámot. Az érdeklődőket kérjük szíveskedjenek a Journal Import Oradea, Strada Bratianu No. 14. fordulni.

„OLLA” Preservatív. Negyven évi tapasztalat garancia a legmodernebb minőséget. „OLLA” Cristallin és „OLLA” Tropis-selyem minden gyógyszerárban és drogeriában. Ügyeljen az „OLLA” márkára.

— A rádió világának összes eseményeiről leggyorsabban tudósít képen és írásban a „Rádióélet”. A „Rádióélet” kiadóhivatala: Budapest, Sándor-u. 7. kívánatra bárkinek készséggel küld ingyen mutatványszámot. Az érdeklődőket kérjük szíveskedjenek a Journal Import Oradea, Strada Bratianu No. 14. fordulni.

Teatrul Orăsenes

Városi Színház

Jövőheti u.éonságai:

Tisztességes asszony

vígjáték

Dr. Kerekes Mária vígjáték

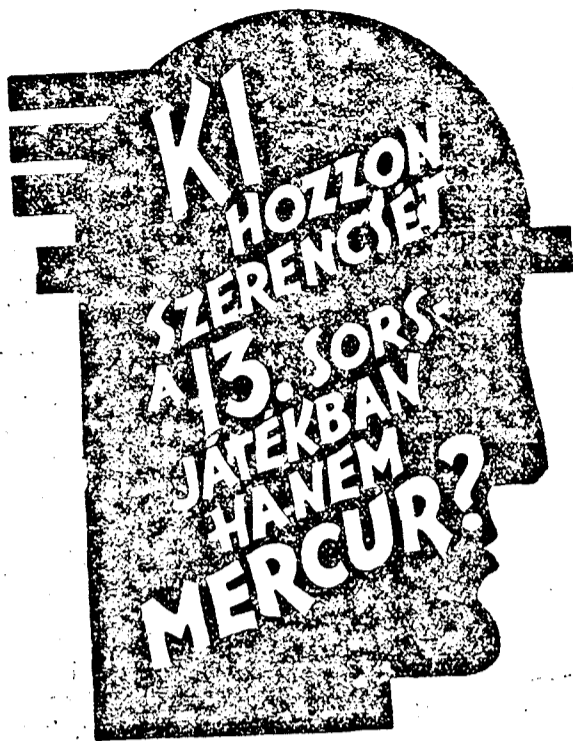
Urilány szobát keres

szenzációs operett-újdróság

Alhambra Revü Színház március 9-én este 9 órai kezdettel a Városi Színházban

Marea Ducesa de Alhambra

N. Constantinescu és Vladoianu revüoperettje. Clark Nickels ballett, gyögyörű zene. 1247 Jegyek Diecezans könyvkereskedésben.

Lépjén be a
MERCUR
SORSJEGY-
NAGYÁRUDA

legelső fiókjához és a
sorsjegy, amelyet ott
vásárol,

MILLIÓKAT
fog hozni.

MERCUR

Helyi cím:
GOLDSCHMIDT BANK R.-T.

Eladásti iradók és ügy-
nökségek az ország
minden városában.

GOLDSCHMIDT SORSJEGYEK SZERENCSEJE HAGYOMÁNYOS

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A bucuresti-i Tábla kilencmillió leies árkülönbséget ítelt meg a kincstárral szemben a szeszgyárosok számára

Eintasították a pénzügyminiszterium és a szeszmonopol vezérigazgatósága
által benyújtott fellebbezéseket

Mint Bucuresti-ből jelentik, az ottani Tábla tegnap hirdette ki nagy érdeklődéssel várt ítéletét a volt szeszszindikátusban tömörült szeszgyárosoknak a pénzügyminiszterium és a szeszmonopol vezérigazgatósága ellen indított perben, amely 9 millió lei szeszár-különbséti összeg miatt keletkezett. A Tábla, éppúgy, mint a bucuresti-i törvényszék, a szeszgyárosok javára döntött. A széles körökben feltűnést keltő ítélet e özményei a következők:

Az ipari szeszgyárosok egyesülete, azaz a volt szeszszindikátus 9 millió lei erejéig pert indított a pénzügyminiszterium és a szeszmonopol központi igazgatósága ellen. A 9 millió lei árkiülönbsétekből keletkezett. Ugyanis 1935. áprilisig a szesz átvételi árát a szeszmonopol a gyárosokkal közösen, vagy választott bírósággal együttesen állapította meg és ez az ármegállapítás kielégítette a szeszgyárosokat. Ugyanígy történt az ármegállapítás az 1934. szeptemberben kezdődő és 1935. szeptemberben végződő gyártási szezon elején is és a felek között létrejött érrevonatkozóan a szabályszerű megállapodás.

Azonban a megállapodásra jutott feleket a kampány közepén váratlanul érte a kormány-
nak az az intézkedése, amellyel megváltoztatta a szesz törvényt és ez apon az ármegállapítás jogát a minisztertanács hatáskörébe utalta. A minisztertanács 1935. május 6-án élt is ezzel a jogával és a szeptember 1-ig még hátralévő

időre alacsonyabb átvételi árat állapított meg, mint amennyiben a gyárosok és a szeszmonopol a kampány elején megállapodtak.

Emiatt a szeszgyárosok szindikátusa természetesen elégedet en volt és mivel a békítési kísérletek meghiúsultak, a szeszszindikátus pert indított a pénzügyminiszterium és a szeszmonopol ellen. A per összege 9 millió lei, mert a régebben közös megegyezéssel megállapított szeszátvételi ár és az újból megállapított ár között ennyi volt a különbség.

A bucuresti-i törvényszék helyt adott a szeszgyárosok keresetének és megítélte a 9 millió leit. Az ítélet ellen a pénzügyminiszterium és a szeszmonopol fellebbezést nyújtottak be a Táblához, amely több napon át tárgyalta a szokatlanul érdekes ügyet és tegnap hirdette ki ítéletét, amelyben elutasította a miniszterium és a szeszmonopol fellebbezését, így tehát helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

3-4 gatteres fűrészgyári felszerelést keresünk.

Ajánlatokat: „Mecano”-cég, Cernauti, Piata
Unirii címre kérünk. 1250

Uj törvények és megállapodások a román elem foglalkoztatására

A kormány a külföldön is helyet akar biztosítani a hazai alkalmazottaknak. — Ebből a célból kölcsönösségi egyezmények készülnek. — Megtiltották a bulgáriai kertészek működését.

Lapunk tegnapi számában bucuresti-i jelentés alapján megemlékeztünk arról, hogy a kereskedelmi és iparügyi miniszterium új törvényjavaslaton dolgozik, amellyel megszigorítja a kereskedelmi és iparokk árának ellenőrzését, de a román elem foglalkoztatásáról szóló nemzeti iparvédelmi törvény kontrollálását is hatályosabbá akarja tenni. Ezzel kapcsolatban ma közölték a fővárosból, hogy a külföldi munkások elhelyezkedése elleni intézkedéseket is megszigorítják és új törvénnyel fogják megakadályozni azt, hogy újabb külföldi alkalmazottak jöhessenek be.

A munkaügyi miniszteriumban ez ügyben tegnap értekezlet volt, amelyen Nistor munkaügyi miniszter, Alexandrescu-Roman államtitkár és Cunescu munkaügyi vezérigazgató vettek részt.

A munkaügyi miniszter tegnap jóváhagyta az idegenellenőrző bizottság március 2-án hozott azt a határozatát, amellyel megtiltotta, hogy bulgáriai kertészek az országba belépjenek.

A munkaügyi miniszterium által készített új törvényjavaslat a következőket tartalmazza:

1. Nem engedhető meg, hogy külföldi munkásokat az országba behozzanak a vállalatok; ez alól csakis olyan szakmunkások a kivételek, akiknek szakmájában nálunk nincs munkaerő. 2. A jelentékenyebb iparvállalatoknál, például a fémiparban, faiparban, a műszaki villamossági üzemekben, a textilgyárakban és szövődékekben lehetőleg minél több román munkaerőt kell alkalmazni, hogy a román elemek megfelelő képzettséghez jussanak.

Az így kiképzendő elemeket a munkaügyi miniszterium által alapítandó különböző otthonokban helyezik el. A miniszterium arra kötelezi a munkásokat, hogy továbbképző tanfolyamokat látogassanak és e tanfolyamokat a miniszterium fogja fenntartani.

3. A fiatal iparosok elhelyezésére a nagyobb városokban külön otthonokat létesítenek. A timisoara-i iparosotthon, amelyet 380 alkalmazott személy számára alapítottak, legközelebb megnyitják. A miniszterium által fenntartott tanoncotthonok bennlakóinak 93 százaléka már is román nemzetiségű. 4. A munkaügyi miniszterium felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény betartását szigorúan ellenőrizzék és a munkaadókat a törvény rendelkezéseire figyelmeztessék. 5. Az indokolatlan sztrájkokat meg kell akadályozni, nehogy ezekkel kapcsolatban rendezávarások történhessenek.

A munkaügyi miniszterium azt is lehetővé akarja tenni, hogy román állampolgárságu szakalkalmazottak a külföldön munkát vállalhassanak és e célból kölcsönösségi megállapodásokat fog létrehozni más államokkal.

Ahol román állampolgárok munkavállalását nem engedik meg, onnan semmiesetre sem jöhetnek be hozzánk munkások. Azt is megvizsgálják, hogy a nálunk dolgozó idegen állampolgárok ellen a hazájukban esetleg folyó büntető eljárás, vagy esetleg nincsenek-e jogerősen elítélve.

— Uj anyagi támogatással fokozzák az arany- és fémbányászatot. Bucuresti-ből jelentik: Több mint két éve annak, hogy a Banca Nationala és a kormány olyan rendelkezéseket adtak ki, amelyekkel fokozhatták az aranytermelést. Ezeket a terveket csak most fogják megvalósítani. Ugyanis a pénzügyminiszterium tervezetet készített egy különálló hitelintézet felállítására, amely a legértékesebb nemes és más fémek intenzív kibányászását akarja előmozdítani. A szóbanlévő pénzügyi tervet alaptőkéje 300 millió lei lesz, amelyet az állam, a Jegybank, valamint magánosok fognak lejegyezni. Az új bank számottevő előlegeket folyósít és hiteleket ad a nemesfémtermelőknek és bányatulajdonosoknak üzeme fejlesztésre és beruházásra. Előlegeket csupán aranytartalmú ércekre és ezüstkeverékekre adnak. A termelők a haderg számára szükséges fontos fémekre kölcsönöket is kaphatnak, hogy bányáikat és más üzemeiket jól gondozhassák. Ugyancsak kölcsönt kapnak beruházási és kiaknázási célokra a fent jelzett vállalatok. Az előlegeket a Jegybank kamatmentesen adja, míg a kölcsönöket 5—10 évre a hivatalos kamatlábnál legfeljebb 2 százalékkal magasabb kamatra adják a termelőknek.

Érdekes események a deviza-piacon

E hó végéig likvidálni kell a szabadforgalmi lírákat

București-ből jelentik: Tudvalevőleg az új román-olasz fizetési egyezmény alapján szabadkereskedelmi forgalomban maradt az olasz lira. Az egyezménynek megfelelően a Banca Națională most hivatalos figyelmet fordított a közre, amely szerint március végéig okvetlen likvidálni kell a szabadkereskedelmi líradevizákat. A szabadkereskedelemben a lírát most 7.20 lelei jegyzik.

Ez alkalommal azt is közöljük, hogy a márka-deviza szabadkereskedelmi kurzusa erősen hullámzik. Tegnap reggel 35.30, délután 34.50, este felé pedig ismét 34.90 lelei jegyzték. A lírabanknak az az intézkedése, amely a likvidálási terminusát 6 napról 15 napra emelte fel, jó hatással van a német valuta magánkereskedelmi árfolyamára, amely emelkedést mutat. — Végül megemlítjük, hogy a csehszlovák deviza magánkereskedelmi kurzusa tartott és most 4.84 lelei. Az osztrák schillinget a magánforgalomban 26.25 lelei, míg a görög valutát csak 84 és fél lelei jegyzik.

Új repülőbélyeg-illetékek

București-ből jelentik: A tengerészeti és légiügyi miniszter a parlament elé terjesztette a légiügyi alap törvényének módosításáról szóló javaslatot. Ennek értelmében a szóbeli szerződésekre kivetett egy száza ékos repülőbélyeg-illeték megszűnik, ezzel szemben a számlákra kötelező repülőbélyegilletéket 1 ezrelékről 2 ezrelékre emelik. Ugyanakkor kétszázalékos repülőbélyegilletéket vetnek ki különböző luxuscikkekre, amelyek a luxus- és forgalmiadóról szóló törvényhez csatolt A. és B. táblázat felsorolásában szerepelnek. A luxuscikkeknél a repülőbélyegilletéket ugyanugy kell leróni, mint eddig a luxusadót és a forgalmiadót. Mindazok, akiknek raktárában luxuscikkek vannak, a törvény életbeléptetésétől számított tizenöt napon belül kötelesek készleteiket bejelenteni a pénzügyigazgatóságon.

Helipiaci árak Arad-on

A mai arad-i gabonapiac aránylag gyenge felhozatal mellett barátságos irányzat alakult ki, amely azonban az árakban nem érezte hatását. A heti piac árai egyébként a következőképpen alakultak:

Gabonapiac: Buza 400—420, tengeri 250—265, zab 330—340 lelei mázsája. — Zöldségpiac: Hagyma kg. 1—2, zöldhagyma kötege 1, fokhagyma kg. 10—14, burgonya 2—3, fejes káposzta drb. 3—6, savanyu káposzta kg. 7—8, retek kg. 6—8, paraj 4—6, levesbe való zöldség kötege 1—2, karc kg. 10—12, torma drb. 1—3 lelei. — Gyümölcsiac: Alma kg. 6—14, körte 10—16, aszalt szilva 12—14, dió 14—16, hámozott dió 42—46. — Baromfiac: Kóvér liba párja 260—400, sovány liba 130—170, kóvér kacsza 200—260, sovány kacsza 80—120, tyúk 70—140, csirke 45—65, pulyka 180—300, gyöngytyúk 45—70, galamb 10 lelei, Tojás drb. 1.10—1.20 lelei. — Élőállatpiac: Szarvasmarha 9—13, borjú 20—22, sertés 19—22 lelei kilója élősúlyban. — Takarmányiac: Széna 140—150, kóher 160—170, szalma 45—50 lelei mázsája. — Tejtermékek: Tej 4—5, savanyu juhtej 10—12, tejsajt 25—30 lelei literje, vaj 50—60, tehéntúró 10—12, juhtúró 22—24 lelei kilója.

— Milyen bankok vesznek részt a zálogházi üzletben? A kormány — mint ismeretes — koncessziót adott egy pénzcsoportnak zálogházak létesítésére. Az ilfov-i törvényszéken most írták alá az erre vonatkozó szerződést, amelyet a pénzügyminisztérium részéről Akimanasteanu alminiszter írt alá. A zálogházi üzlettel foglalkozó pénzcsoportban az alábbi bankok vannak érdekelve: Societate Letea, Banca Romaneasca, Banca de Credit Roman, Banca Urbana, Banca Anglo Romana, Banca de Scont al Romaniei, Banca Comerciala Romana, Banca Italiana si Romana, Societatea Bancara Romana, Banca Poporului, Banca Timisoarei, Banca Albina, Banca Coronei, Banca Friedmann Juster & Comp és Banca Tarii. A pénzcsoport 30 évre kapott koncessziót. Hat hónapon belül București-ben köteles több zálogházat felállítani, utána pedig köteles az ország összes nagyobb városában hasonlóképpen zálogházakat létesíteni.

Teatrul Orasenesc
Városi Színház

Ma két előadás!

D. u. 5 órakor mozihelyárral, „Szabad a csók” táncos operett, legrágább jegy 25 lelei plusz illeték. — Este 9-kor „Eso után kőpanyog.” operettújdonás másodsor A) bérletben

A 13 SORSJÁTÉK

...DE NE FELEDKEZZÜNK MEG EGY MÁSIK 13-as SZÁMRÓL!

A 13. sorsjáték sorsjegyeit már áruba bocsátották

Március 15. április 15. május 15. és végül június 15.

Ime négy nap, amelyeken 429.070.200

lelet osztanak szét.

Az Ön zsebében is
okvetlenül... ott... kell
lennie a 13. sorsjáték
sorsjegyének

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Leegyszerűsítik a patenta fixa alá tartozó adózók számára az adókvetést

Az osztályozással kapcsolatban megszűnik a megyei bizottság — A pénzügyminisztérium és a kereskedelmi és iparkamara egy-egy megbízottja végzi ezt a munkát

Beszámoltunk arról, hogy a pénzügyminisztérium a parlament elé terjesztette a „patenta fixa” adókeret kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatát. Hivatali körökben megállapították, hogy a törvényjavaslatról ellentétes hírek kerültek forgalomba és emiatt a köztudatba téves értesülések mentek át. Többek között olyan jelentések is érkeztek, mintha a most kezdődő adókvetésnél megszűnnének az adófelbontási bizottságok. Az Arad-i Közlöny a legilletékesebb pénzügyi forrásból arról értesül, hogy szó sincs a felbontási bizottságok megszüntetéséről és csupán a patenta fixa-ba való sorozást végző ugynevezett „vármegyei osztályozó” bizottságot szünteti meg az új törvény, hogy minél jobban leegyszerűsítse az adómegállapítási eljárást.

A megyei osztályozó bizottság helyett a pénzügyminisztérium (azaz a kincstár), valamint az illetékes kereskedelmi és iparkamara képviselője együttesen végzik el a patenta fixa-ba való osztályozást. Azt is tartalmazza a törvényjavaslat, hogy a patenta fixa eddigi tíz osztálya helyett tizenhárom jövedelmi osztály lesz és az eddigi 150 ezer lelei évi jövedelemhatárt 300 ezer leire terjesztik ki, így tehát mindazok a kereskedők és iparosok, akiknek évi jövedelmük nem haladja meg a 300 ezer lelet, a patenta fixa három éves adócsoportjába

kerülnek, ami nagy előny az eddigi évenkénti adókvetéssel szemben.

Az új osztályok közül a 11-ikbe a 150 ezer lelet felel, de 200 ezer lelet meg nem haladó jövedelműkre évenként 20 ezer lelet adót állapítanak meg, a 12-ik osztály 200 ezer és 250 ezer lelet közötti jövedelemre évi 26 ezer lelet adót, végül a 13-ik osztályba tartozó 250 ezer és 300 ezer lelet közötti jövedelműkre 32 ezer lelet adót állapítanak meg.

A kereskedelmi és ipari részvénytársaságok minimális adószázalékát is megváltoztatják. Eddig 18 ezer lelet volt a minimális a deficit mérleget készítő egyéni cégeknél, de ezt most 40 ezer leletre emelték fel, míg a részvénytársaságok eddigi 75 ezer lelet minimális adóalapját 100 ezer leletre emelik fel. De ezt a minimális adószázalékot csak akkor számítják, ha a kereskedelmi vagy ipari részvénytársaság deficit mérleget készít.

Fizessen elő az „Arad-i Közlöny”-re!

Egy óra	70.—
Negyedévre	210.—
Félévre	420.—
Egy évre	840.—

Még néhány nap
van a
huzásig
Megkezdődik a
13. SORSJÁTÉK
a tavaszi sorsjáték

VÁSÁROLJA SORSJEGYEIT
bizalommal és reménnyel a
Hivatalos Sorsjegyarudánál.

Ne hanyagolja el a
13. Sorsjátékot

Minden huzásnál milliós
nyereményeket fizetett ki
játékosainak.

A Hivatalos Sorsjegyarudának fiókja helyben is van.

STRADA BRATIANU No. 3.

SPORT KÖZLÖNY

A „Venus” az első a nemzeti bajnokságban

— a tavaszi eredmények alapján

Alantokban közöljük a nemzeti bajnokság táblázatát, azonban csak az elmúlt vasárnap, vagyis a tavaszi forduló első vasárnapjának meccseit alapul véve. Tekintettel arra, hogy a favoritok mind győztek, az első és utolsó hat csapat azonos a teljes táblázatával, csak az egymásközi sorrend változott meg aszerint, hogy melyik milyen arányban nyert. A tabella:

1. Venus	1	1	—	6	0	2
2. AMEFA	1	1	—	4	0	2

3. FC Rapid	1	1	—	4	1	2
4. Ripensia	1	1	—	3	1	2
5-6. Gloria	1	1	—	2	1	2
5-6. Victoria	1	1	—	4	2	2
7-8. CAO	1	—	—	1	2	4
7-8. Universitatea	1	—	—	1	1	2
9. Chinezul—ILSA	1	—	—	1	1	3
10. Crișana	1	—	—	1	1	4
11. Unirea-Tricolor	1	—	—	1	0	4
12. Juventus	1	—	—	1	0	6

A vasárnapi mérkőzések bíró-delegálása

Nemzeti bajnokság:

AMEFA—CAO, Gloria-pálya, 15.30 órakor, bíró Radu escu Costel, határbírók Darázs és Horváth.

Kerületi bajnokság:

Intelegerea—CAA, Intelegerea-pálya, 15.45 órakor, bíró Varga, határbírók Musca és Uj. Unirea—Tricolor, Gloria-pálya, 13.45 órakor, bíró Czégka, határbírók Kirschner és Milancovici.

Hakoah—SGA, Gloria-pálya, 10.30 órakor, bíró Oravetz, határbírók Gombos és Kradigathy.

USA—Astra, Astra-pálya, 10.30 órakor, bíró Goicea, határbírók Barbu és Ciosescu.

Transilvania—Juventus, Tricolor-pálya, 15.30 órakor, bíró Oprea, határbírók Ciupuga és Ardelean Ioan.

Ifjusági bajnokság:

Intelegerea—Hakoah, Intelegerea-pálya, 10.00 órakor, bíró Albota.

O Barátságos mérkőzések Arad-on. A bajnoki mérkőzések és az Olimpia-PTT sporttelepen lebonyolításra kerülő Olimpiai PTT—Slavia-mérkőzés mellett az AMEFA sporttelepen is lesznek barátságos mérkőzések vasárnap délelőtt. Az AMEFA és a Fortuna ifjusági csapatainak találkozására 9 órakor kerül sor, míg az AMEFA kombinált, a Fortuna ellen meccsel 14 órai kezdettel.

Pecican a balfedezet a Gloria csapatában

A Gloria, amely a Ripensia ellen készül, pénteken tartotta eheti utolsó edzését és a tréning után állították össze a vasárnapi csapatot. Míután Weichert nem vállalta még a játékot, Varjasi pedig egy hónapra el van tiltva, a következőképpen alakult a Ripensia elleni együttes:

Theimler—Lupaș, Volentir—Chereșladani, Dobra, Pecican—Igna, Rohan, Fritz, Micola, Mercea.

Diszközgyűlést tart az Intelegerea

Az Intelegerea rendes évi közgyűlésén nagy lelkesedéssel határozta el, hogy az egyesület sporttelepét „Coțioiu Romulus dr.” pályának nevezi el. Azt a város népszerű és sport-szerető polgármesterének az Intelegerea diszközgyűlés keretében hozza tudomására. Az Intelegerea diszközgyűlést vasárnap délelőtt fél 12 órai kezdettel tartják meg a grădiște-i 27. számú iskola tornatermében. Ezen a diszközgyűlésen megjelenik Coțioiu Romulus dr. polgármester is, akinek ünnepélyes külsőségek között emlékiratot nyújtanak át.

O Perry—Vines 12:12! A két kiváló teniszező legutóbb Seattleban mérkőzött és Perrynek sikerült 6:3, 9:11, 6:4 arányban legyőznie és ezzel befognia Vineset.

A „Virtutea” sportegyesület közgyűlése

Február 28-án tartotta a pecica-i „Virtutea” sportegyesület rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen egyhangulag a következő vezetőséget választották meg:

Diszelnökök: Blaga Nestor, Traian Rațiu és Mager Silviu. Védnökök: Dr. Grozda P. Emil, dr. Ursuțiu Avram, Imbuzeanu Eugen, Bendeschi Victor, dr. Racheriu Valeriu, Cismașiu Emil, Giurgiu Nicolae, Juncan Iosif, Friedmann Ferenc, Moholea Iie és Messer Ferenc. Tiszteletbeli tagok: Dima Nicolae, Laita Ioan, Căpitan Cotărlă Simon, Inginer Dobrescu Constantin Fülöp Dezső és Friedmann Gábor. Elnök: Dr. Băneșiu Ivan. Alelnökök: Tyuroșki Gheorghe dr. és Morariu Sabin. Főtktár: Jobb Béla. Főpénztárnok: Oltean Dumitru. Gazda: Ponta Ștefan. Ellenőrök: Fantea Romulus és Lazar Gheorghe. Könyvtáros: Brăștin Ioan. Orvosok: Dr. Benția Enea és dr. Zinveliu Emil. Ügyvédek: Dr. Ursuțiu Avram, dr. Puta Sabin és Rimbaș Romulus dr. Választmányi tagok: Mager Silviu, Bucorovicu Tiberiu, Imbroane Gheorghe, Stoicovits Mișu, Vărtaciu Dumitru és Ponta Romul. Helyettesek: S.-Lt. Cismașiu Liviu és Chepetan Traian. Számvévk: Aconi D. Marius és Cadariu Nicolae. Fegyelmi bizottság: Elnök: Inginer Dobrescu Constantin. Tagok: Dr. Moldovan Liviu, Novac Gheorghe, dr. Jung Mihai és dr. Racheriu Valeriu.

O Megjelent a „Sportul Capitalei” legújabb száma. A néhány napja megindult és már is nagy népszerűsége szert tett napilap szombati keltezésű száma telve van érdekesebb-érdekesebb riportokkal. Színes cikkekben számol be az ardeal-i futballéletről, az arad-i csapatokról, amelyekről nagy elismeréssel ír. Ezekon kívül a tavaszi tabella szemléltető módon mutatja csapataink teljesítményét és a vasárnap egymással szembenálló ellenfelek elmúlt évi eredményeit is közli a lap, amelyek érdekes összehasonlításra nyújtanak alkalmat. Beszámolt közöl a lap a jégkorong csapatról, valamint minden európai országból közöl sportleveleket. A népszerű lap ára 1 leu.

UJ KÖNYVEK

Juri Szemjonov: „A Föld kincsei”. „A Föld oly gazdagon van kincsekkel megáldva, hogy az elegendő mindenki számára, de sajnos, nincs egyenletesen szétosztva”. Ez az alaphangja Juri Szemjonov népszerű gazdaságföldrajzi művének, amely „A Föld kincsei” címen most jelent meg magyar nyelven. A kiváló geopolitikus hatalmas és gazdagon illusztrált kötetben ismerteti mindazt, amit a ma emberének a Föld nyersanyagtermeléséről és a körülötte dúló harcokról tudnia kell. A téma már magábanvéve is izgalmasan érdekes: elég, ha egy-két ilyen fogalmat említünk: buza, szén, petroleum, arany, vas és így tovább. A gazdaságtörténetnek nem egy fejezete valóságos hőskötemény, a világpolitikának vérrel és könnyel áztatott lapja. Szemjonovnak ebben a kötetben, amely külföldön már óriási sikert aratott — az alapos tudományosság mellett — sikerült megérezkeltenni a mindennapi élet szükségleteinek kapcsolatát a földrajz, a világgazdaság és a világpolitika drámai mozzanataival. A kötet az Atheneum földrajzi sorozatának nagy albumalakú új könyve, rengeteg rajzzal, térképpel, Braun Róbert kitűnő fordításában. (A sorozat korábbi kötetel: Houben: A Déli Sark. Houben: Az Északi Sark. Schrenzel: Abesszinia. Trócsányi: Észak nomádja. Juhász: Az aranyföld hajószai. Ludwig: A Nilus. Juhász: Az inkák birodalma). Kartonálva 132 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj.

Ransome: „Fecskék és Fruskák”. Arthur Ransome a modern ifjusági irodalomnak legkiválóbb képviselője, akinek ifjusági könyveit minden művelt nyelvre lefordítják, a „Fecskék és Fruskák” című könyvében a maga nemében páratlant alkotott. Magyar nyelven Balogh Mária fordításában, Szegő Éva rajzaival jelent meg. Tartalmából kiemeljük: Mi minden kell egy fedező utra. Első éjszaka a Szigeten. Gyöngyélet a halászálet. A halálfejes lobogó. A kirabolt tengeri rabló. Utközlet az Uszóház-Öbölben, stb., stb. A közel 250 oldalas, nagyalku, kitűnő ifjusági könyv Atheneum kiadásában, remek kiállításban 132 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje az Atheneum-könyvek jegyzékét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Legújabb jelentéseink:

Gyárfás Elemér nagy beszéde a szenátusban a diákság mozgalmairól

Lemondott Iorga professzor egyetemi tanári állásáról — Vérátömlesztést hajtanak végre Bratu rektoron

Bucuresti-ből jelentik: A szenátus mai ülésén elsőnek Iorga professzor szólalt fel a felsőbb oktatásról szóló törvényjavaslattal kapcsolatban. Utána Dragos lelkész beszélt, aki köszönetét fejezte ki úgy a kormány, mint a román sajtó számára a szabadkőművespáholyok feloszlatásáért.

A napirendi vita során GYÁRFÁS Elemér magyarpárti szenátor a felsőbb oktatásról szóló törvénytervezetthez szólott hozzá. Gyárfás szenátor mindenekelőtt elítélte a Iasi-i aljas merényletet, amelynek Bratu rektor esett áldozatul. Igen sajnálatos — mondotta többek között a magyarpárti szenátor — hogy egy olyan magas kulturával rendelkező férfiú, mint amilyen Bratu rektor, elközaltt egyének bosz. szujának lehesen az áldozata, csak azért, mert más meggyőződésűek vannak, mint azoknak, akik késekkel támadtak rá. Ami a felsőbb oktatásról szóló törvényt illeti, ugyanolyan véleménye van arról, mint Iorga professzornak. A diákság egy kis részének lelki beállítottsága jogosan aggasztja valamennyi román állampolgárt.

O a n e a szenátor itt megszakította Gyárfást és erőlyesen tiltakozott az ellen, hogy a magyarpárti szenátor támadja a fiatalságot.

Gyárfás Elemér a továbbiak során kifejtette, hogy az első ilyen aggodalom tíz esz-

tendővel ezekött nyilvánult meg, amikor ő itt ezen a helyen szóvátette a oradea-i és cluj-i zsinagóga rombolásokat és egy leszakított tóra-darabkát helyezett el a Ház asztalán. Akkor azt beszélték és körülbelül ez volt az általános hit is, hogy antiszemita megmozdulásról van szó. Őt esztendővel később egy cluj-i egyetemi tanár arra biztatta a diákságot, hogy akadályozzák meg Ardeal-ban egy készülő katolikus kongresszus megtartását. Ekkor csupán egy rendőr bölcsességének és tapintatos magatartásának volt köszönhető, hogy az események nem vettek véresen tragikus fordulatot. Amint látható tehát, kezdődött a zsinagóga rombolásokkal, folytatódott a katolikusok elleni izgatással és most elérkeztünk ehhez a megdöbbentő és aljas Iasi-i merénylethez. Amint látható tehát, egy következetes mozgalommal állunk szemben, amely azonos forrásból ered és azonos cél felé halad. Hogy pedig ide eljuthatunk, annak nem utolsó sorban a hibás iskolapolitika volt az oka. Közrejátszott itt az a sovinszta szellem, amely általában az iskolákat uralja és amely minduntalan kiütöközik azokból a tankönyvekből is, amelyeket a közoktatásügyi miniszter jóváhagyásával hoztak forgalomba. A diákság ilyen módon arra a meggyőződésre jutott, hogy a más nyelvű román állampolgárok és azok, akik más hiten vannak, az ország ellenségei. A jelenlegi reakció ezek-

nek a hibáknak a folyamánya.

Gyártás Elemér végül kérte, hogy az iskolaiügyi hatóságok vizsgálják felül az ultranacionálista-elveket, mert csak ilyen formán, nem pedig rendőri segédlettel lehet a diákságot jó utra téríteni.

Sauciuc Saveanu nemzeti-parasztpárti szenátor a felsőbb oktatásról szóló törvénytervezetről úgy nyilatkozott, hogy az rendkívül kiélezett formában, rendőri beavatkozás erejével rendelkezik. Véleménye szerint a törvény nem lesz hathatós, mivel az egyetemi tanárok száma erősen csökkentett. Utána D. R. Ioanimescu emelkedett szólásra, aki nem szavazta meg a törvényjavaslatot.

A képviselőházban lényegtelen bejelentések után áttértek a napirendre, amelynek során elsőnek Mircea Costinescu beszélt a mezőgazdaság megszervezéséről szóló törvényjavaslattal kapcsolatban.

Ma este 8 órakor a szenátusban megbeszélésre ültek össze a többségi szenátorok. Az értekezleten jelen volt a kormány valamennyi tagja és Dinu Bratianu is. A megbeszélésen egyetlen újságíró vagy gyorsíró nem jelenhetett meg. Az ülés az éjszakai órákban ért véget.

A „Neamul Romanesc” mal száma bejelenti, hogy Iorga tanár a nevelésügyi miniszterhez levelet intézett, amelyben lemondását jelenti be tanári állásáról, mert szerinte sérelmesen oldották meg szabadságolási kérelmét. Iorga tanár levelére Anghelescu miniszter nyomban válaszolt, nem iogadta el a lemondást és kielégítő magyarázattal szolgált. Egyelőre még nem lehet tudni, hogy Iorga tanár elfogadja-e a felvilágosítást, visszavonja-e lemondását.

Iasi-ból jelentik: Bratu rektor állapota változatlanul súlyos, valószínűleg vérátömlesztést kell végrehajtani.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán 20 lei. 1-1 szó 2 lei. :-

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel

az Arad-i Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151. Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

LEVELEZÉS

GEBILDETE ÁLTERE DAME-val megismerkednék. Kérem címét borítékban kiadódóba „Idősebb urieleány” jellegre, az Arad-i Közlönyben értesítsen. 1276

OKTATÁS

Német nyelvtudással mindenféle emehet. Olcsón tanítok. Str. Bonasiatorului 82a., mezzanin. 1276

ALKALMAZÁS

Erkölcös, szorgalmas mindenest keresek március 15-re kéttagú csapatához vidékre jó tisztséssel. Cím a kiadóban.

Önálló vizsgáló, jömegjelenésű kontekciós-segő alkalmazást nyer Muszay ruháztalton. 1258

FELVÉTELEK főzetudó megbízható mindenest jó fizetéssel azonnaira. Str. Constantinului 29. 1283

Perfekt szabásznő, csakis komoly, elsőrangú céghez ajánlkozok. Ajánlatot „Perfekt 30” jellegre: Rudolt Mosse, Oradea.

Férfi fehérnemű varrólanynok munkakönyvvél kerestetnek, fehérnemű-üzem részére. Cím: Tutungerle Markus, Str. Bratianu No. 5.

LAKÁS

KERESSEK 2-3 szobás lakást, egy szobának külön bejárata legyen. Címeket Március 15-re kiadódóba. 1275

KIADÓ 3-4 szoba, fürdőszoba nagy hall, féregmentes uccai lakás magánházban, május 1-re városnaza részén. Megtekinthető csak délelőtt 1-ig. Cím a kiadóban. 1284

Kiadó a Banca Româneasca palotájában üzlethelyiség, 3 és 5 szobás lakás. 1186

VÉTEL ÉS ELADÁS

Haláleset, elutazás, költözködésből kitolyolag veszek készpénzért ócska bútorokat, ruhaneműket, testmúveket, könyveket, szőnyegeket, ágyneműt, matraccokat, hangszereket, makulaura-papírt, ócskavasat, padlásholmit stb. Vidékre is megyek. Címeket a kiadóba, vagy lakásomra, Str. Gojdu 6. Steiner Sándor. 988

S.NGER Centralbabin varrógép eladó olcsón, keveset használt. Str. Soarelui 1. 1274

Varrógépek, pianinok, butorok, szőnyegek nagy választékban olcsón a „Tempo” bis. üzletben Arad, Fischer bliz-palota (Libr. Diecezana mellett.) Zalogtárgyakat felelősség mellett elhelyezünk. előleglet nyújtunk, hosszabbításokat legolcsóbban eszközöztük.

Asztalosok figyelmébe

Egy elsőrendű

nagyobb, komplett spritzberendezés (Krautzberger Leipzig) buforoltiturozás és autospriocelésre alkalmas, eladó, esetleg butorokért cserébe is adom. 1252

Stefán Mutzhaus, Timisoara III. Strada Ciprian Porumbescu No. 93.

ÖZLETEK

Pöpstámal szemben kiadó üzlethez teljes bolberendezéssel, újonnan festve. Str. Bratianu 18. 1282

KOLONFÉ'ÉK

60-70 000 leiel finanszirozó társat keres jól bevezetett kisebb iparvállalat. „10% részesedés” jellegre kérek címeket.

Kozmetikai kiképzést és szépség-hibák szemölés, szeplo stb. elütnétségét a legtekéletesebben PILISINE kozmetikába nyernet Arad, Bul. Reg Maria 17, szemben a Minorita-templommal, II. udvar

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, MÁRCIUS 6.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna. hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek. háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.00: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállás. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde, bel- és külföldi hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Utolsó hírek, gabonatőzsde. 15.15: Ora strejerilor. 1. Alexandru Apáteanu alezredes előadása 2. A ploesti-i „Spi-ru Haret” gimnázium diákjai hangléteket adnak elő. 3. Hírek, közlemények. 18: A repülőtszti iskola fuvószenekeának hangversenye Lt. Zlatov vezényletével. 19: Időjelzés, időjárásjelentés, aktualitások. 19.10: A rádió zenekarának hangversenye. Ve zényel: C. Nottara. 20.15: Rádiógyetem. Ion Petrovici egyetemi tanár elő adása. 20.35: Petre Alexandru énekel, Gogu Boldeanu zongorázik. 21: Rádiózenetek. 21.15: Táncczene. A rádió dajú zenekarának játéka Viorica Anghel és Dorel Livianu dalaival. 22.30: Hírek, sport. 22.45: „Mircea”-étteremből. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven. 23.55: Utolsó hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20:

A csodatevő angol. (Fololvasás.) 11.45 A Szervita téri templomot ismerteti Mesterházy. Jenő. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.05: Hanglemezek. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.30: Zoltán Magda zongorázik. 15: Jancsin Ferenc hegedűl (zongorakísérettel.) 15.40: Hírek, étrend. 17.15: Deli-dali meséje. Irta Csille Károly. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: A rádió szalonzenekara 19: Mit üzen a rádió? 19.30: Követítés a Dunapalota szállból. Jávör Sándor tüzzenekara játszó. Közben kb. 19.45: Phaon. Szilágyi Ödön csevegése. 20.40: Vízjátékeladás a stúdióban. „A szókimondó asszonyok.” (Madame Sans-Gêne) 22.10: A Szent István Öreg Diák Egyesület műsoros estje. 23.10: Hírek. Időjárásjelentés. 23.25: Követítés a Pannonia szállból. 24: Budapesti Hangverseny Zenekar. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.—18.30: A Szociális Műszioársulat előadása. 18.35—19: Műző gazdasági felőra. 19.05—19.50: Vidám hanglemezek. 21.10—21.25: Hírek. 21.30-tól kb. 23.20-ig: Hangverseny a Zeneművészeti Főiskola nagytermében

Bécs. 8.10—9: Filmlemezek. 11.10: Látogatás a bécsi városházán. 11.50: Parasztzene lemezek. 13: Könnyű zene. 15: Alpár Gitta lemezei. 20.10: Jarno: Az erdőszleány — háromfelv. operett. Utána tánclemezek. 23.10: Hírek. 23.20: Gyenge Anna (Anne Roselle) szoprán éneke.

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 18.20: Binicski Miroszlava énekel. 18.50: Lemezek. 19.30: Hauser András hegedűl 20.50: Lemezek. 21: Szerb est. 23.20: Rádiózenekar. 24—0.30: Vendéltől z. Deutschlandsender. 7.30: Könnyű zene. 11: List Frigyes és harca. 13: Szórákzóató zene baritonokkal. 19: Nép dalok, néptáncok. 20: Lemezek dalok. 21.10: Tarka est. 23.30: Ramin fu vokalművész játéka. 24: Tánclemezek. Kassa. 11.05: Lemez. Magyar hírek. 15.10 Sport magyarul. 18.40: Magyar hírek. 19: Ruszin műsor a szolyvai gyermek karral és szalonzenekarral. Milano. 18.15: Tánczene. 21.40: Dráma. 23: Népolvi dalok. Utána: Tánczene.

BANATI BANKEGYESÜLET R. T.

Timișoara I. Str. Mărășesti 1

M E G H I V Ó

az 1937. évi március 21-én délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében, Timișoara I., Str. Mărășesti 1 sz. alatt megtartandó

49. rendes közgyűlésére

Tárgysorozat:

1. Két részvényes kijelölése a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére
2. Az igazgatóság jelentése az 1936. üzletéről.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. A zárszámadások megállapítása, határozathozatal az igazgatóság-
nak és a felügyelőbizottságnak adandó felmentvény, valamint a tiszta nyereség hovaforrása tárgyában.

5. Beiszer József mérnök ur igazgatósági tagként történt kooptálásának megerősítése.
6. A felügyelőbizottság és póttagjainak megválasztása.
7. A felügyelőbizottság javadalmazásának megállapítása az 1937. évre.

Azon tisztelt részvényesek akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak felkéretnek, hogy részvényeiket a timișoara-i központ vagy az arad-i, jimbo-lia-i, lipova-i, lugoj-i és sannicolaul-mare-i fiókok, a Societate Bancara Romana S. A. Bucuresti, vagy az Oravita-i Takarékpénztár R. T. Oravita pénztáránál legálább 3 nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezni sziveskedjenek.

A felügyelőbizottság által felülvizsgált mérleg az intézet hivatali helyiségeiben a közgyűlést megelőző 14 napon át tekinthető meg.

Timișoara, 1937. február 26.

Az igazgatóság

V a g y o n

Mérleg számla 1936. december 31-én

T e h e r

	LEI	LEI	LEI		LEI	LEI	LEI
PÉNZTÁR:				RÉSZVÉNYTŐKE:			
a) Készpénzkészlet		15 245 581		TARTALÉKALAPOK:			52 000 000
b) A B. N. R.-nál és a Postatakarékpénztár- nál (C. E. C.) elhelyezett tőkék		1 615 045	16 860 626	Törvényes tartalékalap		500 000	
Azonnal esedékes bankkövetelések:				A részvénytőkéből létesített külön tartalékalap		10 700 000	
Belföldön			5 323 248	Különféle kulturális alapok		150 000	11 350 000
ÉRTEKPAPIROK:				TARTALÉKOLASOK:			
I. Belföldiek:				Külön tartalékalap a kétes követelések leírására			1 800 000
a) Állami értékpapírok 1 202 700 n. é.	650 507			KÉTES KÖVETELÉSEK BE NEM FOLYT KAMATA:			4 935 000
b) Tőzsdén jegyzett ciml. 235 000 n. é.	216 350			NEM REALIZÁLT ARFOLYAM- KÜLÖNBÖZETEK:			4 670 978
c) Tőzsdén nem jegyzett cimletek 3 660 870 n. é.	1 988 572	2 855 379		BETÉTEK:			
II. Külföldiek:			2 912 723	I. Belföldiek:			
III. Fenti értékpapirokból lekötve:				a) Láttra szóló betétek	13 103 812		
Állami kötvények 247 000 n. é.	129 235			b) Határidőre szóló betétek	15 955 420		
VALTÓTÁRCA:				c) Bemutatónak fizetendő betétek könyvecskére,			
I. Belföldön fizetendők:				1) láttra 3 324 096			
a) Nyílt váltóhitelek		7 269 718		2) határidőre 47 620 235	50 944 331	80 003 563	
b) Áru, értékpapír és más fedezettel		1 377 430	18 421 993	II. Külföldiek:			
c) Jelzálogfedezettel		9 774 845		a) Láttra szóló betétek	1 185 974		
II. Fenti váltókból visszleszámitolva:				b) Határidőre szóló betétek	39 137 947	40 323 901	120 327 464
a) Belföldön fizetendők	3 362 700			HITELEZŐK:			
FOLYÓSZÁMLA-ADÓSOK:				Külföldiek:			7 166 779
I. Belföldi adósok:				Határidőre:			
a) Külön fedezet nélkül	5 075 485			VISSZLESZÁMITOLT VALTÓK:			
b) Kereskedelmi értékfedezettel	49 660			Belföldön:			
c) Értékpapírfedezettel	464 000			A Banca Nationala a Romániei-nál			3 362 700
d) Jelzálogfedezettel	8 897 446			EGYÉB SZÁMLÁK:			12 578 238
e) Különféle fedezettel	19 510 455	33 997 046	34 198 397	ÁTMENNETI SZÁMLÁK:			217 510
II. Külföldi adósok:				TISZTA NYERESÉG:			
AZ 1934. ÁPRILIS 7-I KONVERZIÓS TÖR- VÉNY KEDVEZMÉNYEIBEN RÉSZESULT ADÓSOK:				Áthozat a mult évről	42 648		
(csökkentett tőke)			89 249 153	Folyó évi	1 813 437		1 856 085
RÉSZESEDESEK:							
Belföldön:							
a) Iparvállalatoknál			3 380 638				
HOSSZULEJARATU KÖLCSÖNÖK:			17 747 394				
INGATLANOK:							
a) A bankkereskedelem folytatásához szük- séges ingatlanok		24 000 000	27 483 021				
b) Más ingatlanok		3 485 021					
BERENDEZÉS:			608 964				
KÜLÖNFÉLE SZÁMLÁK:			3 998 307				
ÁTMENNETI SZÁMLÁK:			78 280				
			220 264 744				220 264 744

V e s z t e s é g

Veszteség-nyereségszámla 1936. december 31-én

N y e r e s é g

	LEI	LEI	LEI		LEI	LEI	LEI
ÜZLETI KÖLTSÉGEK:				NYERESÉGÁTHOZAT A MULT ÉVRŐL:			
a) Fizetések		3 583 489		BÉVÉTELEZETT KAMATOK:			42 648
b) Különféle kiadások		2 451 252	6 034 741	a) Váltótárca után		1 301 970	
ADÓK ÉS ILLETEK:			815 373	b) Folyószámla adósok után		3 060 286	
KIFIZETETT KAMATOK:				c) Konverziós adósok után		3 179 742	7 541 998
a) Betétek után		1 116 834		BÉVÉTELEZETT JUTALÉKOK:			1 000 825
b) Visszleszámitolás után		271 221	1 494 830	ÉRTEKPAPÍR JÖVEDELEM:			275 641
Egyéb hitelezőknek		106 775	1 186 615	RÉSZESEDESEK JÖVEDELME:			155 238
KIFIZETETT JUTALÉKOK:				INGATLANOK JÖVEDELME:			2 316 741
LEÍRÁSOK:				KÜLÖNFÉLE JÖVEDELMEK:			5 185 523
Konverziós veszteségek			4 390 751				
ARFOLYAMKÜLÖNBÖZETEK:							
Értékpapiroknál			7 664				
A KÉTES KÖVETELÉSEK TARTALÉK- ALAPJÁNAK DOTÁLÁSA:			1 800 000				
TISZTA NYERESÉG:							
Áthozat a mult évről		42 648	1 856 085				
Folyó évi		1 813 437	16 518 057				16 518 057

Timișoara, 1937. február 26-án.

SCHMALER s. k.
igazgató, Timișoara
könyvszakértő.

STAMP s. k.
igazgató, Arad.

A könyvelésért:
HEINTZ s. k.
jog. könyvelő.

FABER s. k. elnök,
könyvszakértő.

LUDWIG s. k. alelnök.

MÜLLER s. k.

DR. NEFF s. k.

Fenti zárszámadás felülvizsgáltatott és a kereskedelmi- és banktörvénnyel megegyezőnek találtatott.

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

DR. ENGELS s. k. elnök.

ALBRECHT s. k. könyvszakértő.

KRÁMER s. k.

NOVOTNY s. k. könyvszakértő.

Nyomtatás: Arad, Nyomdavidálat rotációs gépen. — Felelős kiadó: Stauber István.